

PANORAMA

Geïllustreerd Weekblad met Hollandschen en Maleischen tekst.

Onder redactie van

LIEM KOEN HIAN.

Bureau:
STADHUISPLEIN 41

30 November 1935.

Jaargang IX No. 48

Rondblik

Het rondblikken geeft dezen keer slechts een pover resultaat. Eigenlijk behoeft men er zich niet over te verwonderen. Wat is per slot van rekening een week tijd? Het moge al waar zijn, dat het leven in den tegenwoordigen tijd in een zeer haastig tempo gevoerd wordt en wel zoodanig dat men dikwijls de verzuchting hoort slaken, dat men thans zelfs geen begrip meer heeft van den tijd, een week blijft echter ook onder deze omstandigheden maar een zeer onbeduidende fractie van den weg, dien Vader Chronos heeft af te leggen!

Bovendien, is het voor het publiek in het algemeen niet juist goed, dat men bij het rondblikken zoo weinig ziet, dat het memoreeren in deze rubriek waard is? Een rustig verlopen week is immers nog steeds te prefeeren boven eene onrustige. Een uit journalistiek oogpunt „belangrijke” week beteekent toch eene week vol van belangrijke gebeurtenissen, van emotioneele voorvallen en wie zal kunnen ontkennen, dat hoe minder er van dergelijke schokkende evenementen plaats hebben het voor de wereld des te beter is! De eenige die bij een „slappe” week te lijden heeft is de redacteur die zich voor de taak geplaatst ziet om U, geachte lezers, een overzicht te geven van wat er alzoo is geschied. Voor hem beteekent een rustige periode een plaag voor de hersenen; hij moet zich suf denken over hetgeen hij den lezers aanbieden zal

in den Rondblik, waarbuiten — naar hij vernomen heeft — de lezers van Panorama het niet meer stellen kunnen!

De week is, bekeken vanuit het standpunt van den chroniqueur, wel zeer slap geweest. Nog steeds zijn het dezelfde kwesties die de algemeene aandacht vragen. Het schijnt dat geen andere gebeurtenissen kunnen concurreeren tegen hetgeen er zich op dit oogenblik afspeelt in verband met de U welbekende twee conflicten: het Italiaansch-Ethiopische en het Chineesch-Japansche. Ook deze verlopen zeven dagen hebben in het teeken gestaan van Abyssinie en China. De kolommen der dagbladen staan nog steeds vol van berichten uit Asmara, Addis Abeba, Geneve, Nanking en Tokyo!

Sedert onzen vorigen Rondblik is er in de oorlogssituatie in Ethiopie niet veel verandering gekomen. Het is nog steeds een spelletje van „vooruit en achteruit”; dan weer heeten Italiaansche troepeneenheden te zijn opgerukt, dan weer berichten de kranten omtrent vorderingen van Ethiopiers die daarmede dan de Italiaansche strijdkrachten moeten hebben teruggeslagen! Tegen het einde van de week kwamen er wel meerdere en positiever berichten over den reeds bij voorbaat befaamd geworden „Ethiopschen tegenaanval”, maar felten, waardoor men kan spreken

van ingrijpende veranderingen in de situatie, hebben nog niet plaats gehad. In verband met het Ethiopisch-Italiaansch conflict zijn de gebeurtenissen buiten Abyssinie zelf belangrijker. In onze vorigen Rondblik hebben wij een enkel woord gewijd aan de sancties, die met 18 November in werking zijn gesteld door de Staten-leden van den Volkenbond. Hoe belangrijk die economische sancties ook zijn, zij werken slechts langzaam in op de economische situatie van Italië en het zal nog wel eenigen tijd duren voor en aler Italië daardoor zoodanig in moeilijkheden zal zijn gebracht dat dit land bereid zal worden gevonden om de Afrikaansche aspiraties wat in te houden. Dit wordt ook door de Volkenbond-machthebbers ingezien en daarom heeft men middelen beraamd ter bespoediging van het proces. Het middel dat zich daartoe het best leent is een olie-embargo. Naar men weet speelt olie in het leven der landen een rol van eerste groote. Olie, waaronder te verstaan petroleum, benzine, stookolie enz., moge voor de handen en kleeren een vuile stof zijn, daar is geen enkel land dat buiten olie stellen kan. Olie heeft men noodig voor de industrie, voor het verkeer, voor civiele en militaire doeleinden. Zonder olie ligt een land eenvoudig stil! Nu is Italië, wat de olie-voorziening betreft, geheel afhankelijk van het buitenland. Italië heeft geen eigen bronnen, heeft ook geen koloniale bezittingen waar olie gewonnen wordt; alle olie die Italië noodig heeft moet van buiten komen. Het olie-embargo, waarvan thans sprake is, heeft ten doel om den invoer van olie in Italië onmogelijk te maken. Wordt dat ingesteld dan beteekent zulks dat geen druppel olie meer in Italië binnen kan komen en een ieder zal begrijpen hoe funest de gevolgen daarvan voor dat land zullen zijn. De plannen voor een dergelijk olie-embargo nu nemen met den dag vaster vormen aan en in de week die juist verlopen is heet het zelfs dat men er in Volkenbondskringen reeds geheel eens over is en dat het er nu slechts nog aankomt op den datum van inwerkingtreding. Dit bericht nu is zeer belangrijk. Immers spreekt het wel vanzelf dat Italië, dat min of meer zijn schouders ophaalt voor de economische sancties die per 18 November in werking zijn getreden zich met man en macht tegen een olie-embargo te weer zal stellen. Italië heeft de wereld reeds medegedeeld dat het niet van zins is om zich te laten verstikken door een olie-embargo. Italië zal gaan vechten, zal desnoods vechten met de geheele wereld, omdat het Italiaansche volk liever strijdend ten onder gaat dan zich dood te laten wurgen door een dergelijken maatregel. Tegelijk met deze boodschap begint Italië practisch te mobiliseeren

en zich geheel voor te bereiden op een oorlog in Europa. Het ernstige van den toestand is dat, ondanks die Italiaansche boodschap, Engeland en Frankrijk —immers wel de voornaamste landen in deze affaire— doorgaan met de voorbereidingen voor een olie-embargo; dat Engeland de militaire voorbereidingen van Italië beantwoordt met eveneens maatregelen te treffen voor een komenden oorlog!

De komende week kan voor de wereldgeschiedenis een zeer, zeer belangrijke zijn. Er zijn natuurlijk nog krachten en machten die probeeren om een orlog in Europa met alle te dienste staande middelen te voorkomen. De komende week zal het antwoord brengen of men er in slagen zal om Engeland en Italië nog te verzoenen en een vreedzame oplossing te verkrijgen. Lukt dat niet, dan staat een oorlog in Europa voor de deur. De tweede wereldoorlog, waarover reeds jaren geschreven en gesproken werd, zal dan werkelijkheid worden.....Men kan verschillend staan tegenover de merites van eenen dergelijken wereld-oorlog, het is niet te ontkenen dat deze kwestie niet eene is, waarvoor men zijn schouders kan ophalen. Met afschuw nog denkt men terug aan de verschrikkingen van den wereldoorlog van 1914-1918, maar door de reusachtige vorderingen die wetenschap en techniek in de intusschen verlopen 17 jaren hebben gemaakt zal de tweede wereld-oorlog zoo intens verschrikkelijk zijn, dat hij elke verbeelding tarten zal. Massamoorden waarvan men zich geen voorstelling van kan maken, zullen dan dagelijks plaats hebben! Het is toch eigenlijk wel gek dat er weer millioenen menschen in de kracht van hun leven zullen vallen, vermoord door kogels uit machinegeweren, versplinterd door granaatscherven, verstikt door gassen; dat er millioenen gezonde mannen voor het leven verminkt zullen worden..... alleen maar, omdat Italië in Afrika kolonien hebben wil!

Hebben wij geen gelijk, als wij hierboven schreven dat, hoe oninteressanter eene week is zulks des te beter is voor het publiek in het algemeen?

Ook in het conflict in Oost Azie gaf de verlopen week niet veel te zien. De berichten bleven tegenstrijdig. Dan seint Reuter dat de zg. autonomie-beweging is mislukt, althans tot een stilstand is gebracht, een volgende dag reeds komen berichten die gewag maken van een verwerkelijking daarvan, zij het dan soms zeer plaatselijk. Maar toch niettegenstaande de betrekkelijk weinige berichten, zijn wij er van overtuigd, dat achter de schermen op dit oogenblik zich een zware crisis voltrekt. Naar buiten moge al maar heel weinig blijken van

den ernst van den toestand, wij gelooven dat in feite China nooit in het verleden in een zoomoelijke positie heeft verkeerd als thans.

China heeft geen keus. Japan werkt volgens eens bepaald program. Of het volgens het beruchte zg. Tanaka Memorial of iets anders is, vast staat, dat Japan systematisch zich in het bezit wil stellen van een belangrijk areaal van China's grondgebied en China zelf in een toestand van suzeriniteit wil brengen. In 1931 is Mandsjoerije gevallen en is dat gebied practisch een Japansche kolonie geworden. Sedert heeft de Japansche invloedssfeer zich voortdurend uitgebreid. Thans zijn er weer een paar van China's belangrijke provincies aan de beurt om geannexeerd te worden en Japan zal daarmee heusch niet tevreden zijn. Vermoedelijk zal Japan na dezen nieuwen hap eerst probeeren zich in te dekken tegen een aanval vanuit het Westen, vanuit Rusland, maar als Japan daarmee klaar zal zijn zal zeker een verderen stap worden gedaan in de richting van een volledige annexatie van China. Een eventueel lijdelijk aanzien van de handelingen in Japan in Noord-China zou derhalve voor China beteekenen een afstand van wederom zooveel honderduizenden vierkante kilometers aan Japan met de wetenschap dat die afstand Japan slechts dichterbij het gestelde doel zal brengen, met de wetenschap dat Japan daardoor zich nog vaster op het Chineesche vasteland kan inwerken en zich aldaar een buitengewoon sterke basis zal verschaffen om de verdere uitvoering van het programma te vergemakkelijken.

Aan den anderen kant, zoo China den gang van zaken in Noord China niet lijdelijk wenscht aan te zien, zich derhalve daartegen gaat verzetten, dan heeft het met zekerheid te verwachten dat er oorlog zal komen. Een ieder weet dat China zoowel op economisch als op militair gebied nog niet zoover is, dat het een oorlog met Japan zou kunnen verdragen. Zeker, er is sedert de Nanking-Regering zich vast heeft kunnen nestelen veel gedaan op het gebied van reconstructiewerk; de militaire uitrusting van het land is sedert 1931 wel aanmerkelijk verbeterd; maar men is nog lang niet zoover dat men een oorlog met Japan, welk land immers een militaire mogendheid is van den eersten rang, met succes te kunnen voeren. Zeker, er is bv. op het terrein van de militaire luchtvaart aardig wat gepresteerd en zullen de Chineesche troepen niet meer zoo aan de genade overgeleverd zijn van de Japansche gevechts- en bombardementsvliegtuigen als het Negentiende Leger bij Shanghai heeft moeten ervaren, maar vergeleken bij de Japansche uitrusting van leger en vloot staat China nog ver

achter. China zal bovendien niet de finantieele middelen hebben om de krijgsvoering te kunnen bekostigen en zoo zijn er veel meer factoren aan te voeren die een succesvollen wederstand illusoir doen maken. Een oorlog met Japan draagt in zich het risico van zelfmoord. Het is niet onmogelijk dat China dan geheel platgetrapt zal worden.

*

Zoo vaart China tusschen Scylla en Charibdis!

De symptomen wijzen er echter op dat China in geen geval lijdelijk zal toezien op Japan's verder gewroet in Noord China. Reeds uit de uitlatingen van Nanking, van Chiang Kai Shek, blijkt dat men in het uiterste geval op een oorlog met Japan zal laten aankomen. In het vorig nummer wezen wij reeds op de veronderstelling, die men alomme hoort, dat China bij een oorlog met Japan hoopt op interventie van den Volkenbond en wel in dien zin dat, ingeval Japan als aanvalser optreedt, de Volkenbond zooals in het Italiaansch-Ethiopisch conflict, tegen Japan sancties zal doen uitvoeren. Wij wezen ook op het algemeen vermoeden dat Groot Britannië in deze achter China staat! De verlopen week nu doet voorts het vermoeden rijzen dat ook nog op anderen steun gerekend zal kunnen worden. De mogelijkheid bestaat en het is zelfs zeer waarschijnlijk dat in een gewapend conflict tusschen China en Japan de Westelijke buur Soviet Rusland zich aan de zijde van China zal scharen. Sedert jaren heeft Soviet-Rusland zich op een dergelijken oorlog met Japan voorbereid. In oudere afleveringen van Panorama is dikwijls genoeg de aandacht gevestigd op hetgeen Soviet-Rusland in de zg. Maritieme Provincies op militair gebied heeft verricht. Een buitengewoon sterk leger ligt daar aan den Westgrens van Mandsjoerije sedert jaren in garnizoen en naar verluidt moeten er meer dan duizend gevechts- en bombardementsvliegtuigen daar klaar staan om op het eerste sein de Japansche linies te gaan opvroolijken. Met belangstelling heeft men dezer dagen de foto bekeken van de honderden parachutisten die tijdens een luchtmanoeuvre van het Russische leger uit even zoovele honderden vliegtuigen naar beneden sprongen. Naar verluidt zouden de Russen zich op het moment trainen op dergelijke aanvallen uit de lucht. Bij eenen eventueelen oorlog zouden dan de vliegtuigen over de linies van den vijand heen vliegen, terwijl achter de linies gekomen zij dan bij honderden mannen, zwaar bewapend met machinegeweren en andere wapens, zouden doen neerdalen. En naar men verwacht zullen de Japanners de eersten zijn die op die manier zullen worden verast. Wat er van waar is weten wij niet, maar wij

hebben zoo de overtuiging dat op dit moment tusschen Nanking en Moskou zwaar wordt geconfereneerd en dat men bij eenen eventueelen Chineesch-Japanschen oorlog moet rekening houden niet alleen op de hulp van Engeland en Amerika en den Volkenbond doch evenzoo met den steun van Soviet-Rusland. De strijd om de macht, die sedert jaren in Azie gevoerd wordt tusschen Soviet-Rusland en Japan zal met een gewapend conflict tusschen China en Japan dan geheel openlijk gevoerd worden.

Zoo zien wij hoe geladen de atmosfeer daar in Noord-Oost is. Aan gebeurtenissen die voor het publiek waarneembaar zijn heeft het deze week dus wel ontbroken, maar daarmede is geenszins gezegd dat de situatie rustig is. Integendeel! Men kan redelijkerwijs veronderstellen dat deze uiterlijke stilte is de befaamde „stilte voor den storm". Zoowel in Europa, waar na een eventueel olie-embargo ten opzichte van Italie de bom zal losbarsten en een oorlog zal ontbranden die hoogstwaarschijnlijk een tweede wereldoorlog zal worden, als in Azie, waar met een gewapend conflict tusschen China en Japan eveneens het sein zal zijn voor een oorlog tusschen meerdere mogendheden.

Het befaamde gezegde van Kipling zegt dat „East is East and West is West, and never the twin shall meet". Wij zien hier echter, dat de evolutie in de internationale politiek zoo in Azie, the East, als in Europa, the West, elkaar ontmoeten! Op dit moment is de internationale politieke toestand dusdanig, dat zoowel in Europa als in Azie twee oorlogsvulkanen op het punt van eruptie staan. Het kan morgen gebueren. Het kan een maand zijn dat de status quo zich nog handhaaft, maar een clash lijkt onvermijdelijk.

Het doet wel ietwat vermakelijk aan dat in een tijd, waar de politieke atmosfeer zoo dik is dat men er bij wijze van spreken in snijden kan, in Bandoeng een „vredesavond" wordt gehouden, waarbij notabele menschen de vrede propageeren, terwijl in Buitenzorg in alle naïviteit een vredesweek werd! Het ware te wenschen dat die menschen in hunne beden om vrede zullen worden verhoord. De feiten van het oogenblik echter zijn van dien aard, dat men moeilijk kan gelooven dat over korten tijd het woord vrede nog eenigen zin heeft.

•

De sombere situatie in China laat gelukkig ook

een enkel lichtpunt zien. Zooals de lezer weet kent China sedert jaren het zg. probleem van „Noord en Zuid". Noord wordt daarbij vertegenwoordigd door Nanking, terwijl met Zuid, Canton wordt bedoeld. Noord en Zuid zijn het nooit met elkaar eens kunnen worden. Dat is eigenlijk iets eigenaardigs, waar de Nanking-Regeering toch eigenlijk gevormd is door menschen die uit Canton in 1926 naar het Noorden zijn getrokken om te probeeren de eenheid in China tot stand te brengen. Een ieder herinnert zich zeker die roemruchtige expeditie van de Zuidelijke legertroepen nog. Nadat successievelijk verschillende provincies tot rede waren gebracht vestigde generaal Chiang Kai Shek de Nanking-Regeering. Zoodra Chiang echter in het Noorden vasten voet heeft gekregen begonnen de verwickelingen met Canton. Sedert hebben Nanking en Canton als het ware geheel onafhankelijk van elkander geregeerd. Het is duidelijk dat zulks niet erg bevorderlijk is voor de eenheid van het land, maar hoewel herhaaldelijk pogingen werden gedaan om de kloof te overbruggen, scheen een samengaan onmogelijk. In dien toestand is nu verandering gekomen. Het schijnt dat de verschillende besprekingen die in den loop der jaren zoo menigvuldig werden gevoerd toch resultaat hebben gehad. Op het laatste Kuo Min Tang Congres schijnt men tot een volledige oplossing te zijn gekomen en men kan thans wel verwachten dat het probleem „Noord en Zuid" zijn langsten tijd heeft gehad. Dit feit is voor China natuurlijk zeer belangrijk. Een land dat in zulke moeilijke omstandigheden verkeert en daarbij nog verscheurd wordt in een „Noordelijk" en „Zuidelijk" gedeelte kan moeilijk tot volle kracht komen. Met het verdwijnen van de anti-these Nanking en Canton is wederom een mijlpaal bereikt op den weg van unificatie. Zoo voor de interne situatie als voor de positie van China tegenover het buitenland zal de tusschen Nanking en Canton bereikte overeenstemming zeker heilzaam zijn. Op de interne toestanden zal die overeenstemming dezen invloed hebben, dat maatregelen door de Regeering getroffen in het belang van het land thans tenminste over het geheele land zullen gelden en kunnen worden uitgevoerd zonder sabotage van een of andere macht die zich onafhankelijk van Nanking voelt. Op politiek gebied

heeft zij deze betekenis dat Nanking thans zich niet meer in den rug gedekt behoeft te houden. Zolang tusschen Nanking en Canton nog geen overeenstemming was bereikt moest Nanking steeds met de mogelijkheid rekening houden dat op een goeden dag Canton zich met het geweld der wapenen tegen haar keert. Die mogelijkheid is nu althans van de baan. Maar ook tegenover het buitenland zal de verkregen eenheid van zeer groote importantie zijn. Men begrijpt dat het feit dat er twee regeeringen zijn die de heerschappij over China claimen voor het prestige van China niet goed kan zijn. Tot welke regeering moet het buitenland zich wenden? De vreemde mogendheden hebben zich weliswaar altijd gewend tot Nanking, maar toch geschiedde zulks steeds onder bedreiging van de mogelijkheid dat op een gegeven moment Canton Nanking op zijde schuift en alles wat Nanking met hen afgesproken heeft botweg niet erkennen zal. De overeenstemming tusschen Nanking en Canton brengt met zich mede dat voortaan slechts een regeering zal bestaan. Een regeering voor het gansche land! Het prestige van Nanking zal daardoor zeker geweldig stijgen en practisch heeft zulks deze betekenis dat de Nationale Regeering voortaan met meer kracht en poids de zaken met het buitenland zal kunnen afdoen. Het is zeker niet al te gewaagd om te veronderstellen dat de krachtige houding die China dezen keer in de dagelijksche conflicten met Japan heeft aangenomen gebaseerd is op de tusschen Nanking en Canton verkregen overeenstemming. Niet alleen omdat Canton sterk tegen Japan is gekant en Nanking met dat standpunt natuurlijk ten volle rekening heeft te houden nu men samenwerkt, doch ook omdat men —zoo als reeds gezegd— zich thans in den rug gedekt voelt!

Laten wij hopen, dat het accoord dat thans tusschen „Noord” en „Zuid” bereikt is in den komende tijd zich geheel consolideeren zal en dat de antithese voor goed zal zijn opgerulmd. Hoe moeilijk de binnenlandsche en buitenlandsche situaties voor China ook mogen zijn, een eendrachtig China zal gemakkelijker de moeilijkheden het hoofd kunnen bieden dan een, dat bovendien inwendig geheel versplinterd is. Wij herhalen daarom ook dat, hoe somber de situatie voor China op dit oogenblik moge zijn, zekere lichtpunten in die duisternis niet te miskennen zijn!

Hij maakt zich kwaad en de auto kan er niets aan doen

Het is heelemaal zijn eigen schuld, dat het karretje niet starten wil. Het komt doordat hij een accu kocht van een volslagen onbekend merk, dat het binnen drie maanden finaal opgaf.

G.S. is een accu, die hij had moeten kopen. Daar zou hij plezier van gehad hebben. Een G.S. accu is betrouwbaar en heeft een lange levensduur . . . fut voor drie en last not least . . . is goedkoop in aanschaffing.

Werkelijk: hij moest een G. S. kopen, dan hoefde hij niet bang te zijn voor een zenuwinkinking. Een G. S. kan hij vertrouwen!

LINDETEVES-STOKVIS.

China's handel in de Zuidelijke Zeeën

Het ondervolgend artikel is geschreven door Z.E. Chen Kung Po, China's Minister van Industrie en is opgenomen in de „People's Tribune" van 1 November 1935. Wij hebben gemend dat het artikel van voldoende belang en actualiteit is om haar geheel in Panorama over te nemen. De handelsbetrekkingen met China vormen een probleem dat ook hier te lande in het centrum van de belangstelling staat. De lezer zal zich herinneren dat zelfs de Regèring in Indie het noodig heeft gevonden om voor de oplossing van het vraagstuk een studie-commissie in het leven te roepen. Het feit, dat het artikel in de People's Tribune geschreven is door China's Minister van Industrie, dat aarin dus min of meer officieele uiteenzettingen worden gegeven van de visie van de Chinese Regèring doet het natuurlijk van nog grooten waarde zijn. Red.

(Slot).

OBSTAKELS VOOR HANDELSEX-PANSIE.

Gedurende mijn twee maanden verblijf in de Zuid Zee heb ik verschillende oorzaken, die de ontwikkeling van onzen handel in die landen belemmeren opgemerkt. Die oorzaken mogen als volgt worden gerangschikt:

1. Het gebrek aan connecties en concentratie onder de Chineesche importeurs in de Zuidzee-landen;
2. Het gebrek aan connecties en concentratie onder de Chineesche exporteurs in China zelf;
3. Het gebrek aan connecties tusschen de Chineesche importeurs in de Zuidzee-landen en de exporteurs in China; en
4. De onwetendheid der Chineesche fabrikanten inzake de marktoestanden onder de Chineesche bevolking in het buitenland.

Onze tekortkomingen beseffend, trachtte ik, bij mijn terugkomst, verbetering in den toestand te scheppen, door middel van het Kantoor voor Buitenlandsche Handel om de Chineesche exporteurs bijeen te roepen ter vorming van een soort organisatie als een der eerste stappen die absoluut noodzakelijk zijn alvorens verdere pogingen in het werk worden gesteld om onzen handel in de Zuid Zee te bevorderen. Na een jaar van hard werken doet het weldadig aan om te constateeren dat er in deze richting iets werd bereikt, doch intusschen is een schema ter bevordering van den handel in de Zuid Zee lang nog niet compleet alleen door het organiseeren van de exporteurs in het binnenland, terwijl de importeurs in het buitenland aan hun lot worden overgelaten.

Te dien einde heb ik mij in verbinding gesteld met vele vooraanstaande Chineesche handelaren in de voornaamste markten in de Zuidzee, waarin ik mijn opinie uiteenzette en eenige suggesties van de hand deed. Ik zeide in genoemd schrijven:

„Sinds mijn terugkomst van mijn recenten tour door de Zuidzee-landen heb ik mij steeds twee problemen voor de oogen gehouden — hoe wij onze producten in de Zuidzee-markten kunnen verkoopen en op welk voordeelige wijze de overzee-Chineezzen hun kapitaal in het stamland kunnen beleggen.

KLACHTEN VAN DE IMPORTEURS.

„Ik heb veel klachten van de overzee-Chineezzen gehoord over de fabrikanten in het stamland, waarvan de meest algemeene is, dat de Chineesche fabrikanten in China gefaald hebben om aan de behoefte van de Zuidzee-Chineezzen te voldoen. Ook gebeurt het niet zelden dat de fabrikanten geen voldoende antwoorden gaven op verzoeken van overzee-Chineezzen om monsters, prijsopgave en andere inlichtingen. Dit is inderdaad zeer te betreuren, doch sinds mijn terugkomst heb ik opgemerkt dat ook de Chineesche fabrikanten veel moeilijkheden ondervonden om hun landgenooten in den vreemde te bedienen. Ten eerste werken de meesten der Chineesche fabrikanten op een kleine schaal met een beperkt kapitaal. Voor hen is het reeds moeilijk om handel te drijven en hun fabrieken aan den gang te houden, waarbij nog komt de handicap om hun producten met de beperkte geldmiddelen in de markt te brengen. Ten tweede, waar productie en het in de markt brengen der producten twee van elkaar verschillende dingen

zijn, weet iemand, die volkomen op de hoogte is van de techniek der fabricage, vaak zeer weinig af van de kunst om de producten in de markt te brengen, en daardoor is het voor een persoon onmogelijk om beide belangrijke functies op zich te nemen. Het grootste bezwaar is heden ten dage dus het gebrek aan kapitaal en bekwame handelslieden. Om deze belemmeringen in de pogingen ter bevordering van onzen Zuidzee-handel uit den weg te ruimen, is het noodzakelijk een groote handelsmaatschappij in het leven te roepen als het centrum van activiteit onder de importeurs in het buitenland en exporteurs in het binnenland. Deze maatschappij zal een dubbele functie hebben te vervullen, namelijk het verschaffen van aanwijzingen aan fabrikanten ter verbetering van hun producten, het scheppen van een nauwkeurige standaardisatie, het verbieden van iedere poging om de kwaliteit der producten op een lager peil te brengen tengevolge van de groote vraag, aan den eenen kant, terwijl het aan den anderen kant orders van de Chineesche importeurs in de Zuidzee heeft te ontvangen, toezicht op het vervullen van genoemde orders te houden en te garandeeren dat de kwaliteit van de geleverde goederen overeenkomt met die van de monsters. Het voordeel van zulk een tusschenkomst is dat de fabrikanten in het stamland onderhandelingen met de importeurs in het buitenland kunnen voeren zonder het ongemak van een directe communicatie te moeten ondervinden, waardoor men dus tijd en geld kan sparen. Importeurs van de Zuid-zee kunnen hun orders bij de maatschappij plaatsen met de zekerheid dat zij de verlangde goederen ter zijner tijd zullen ontvangen.

BELEGGINGEN VAN DE OVERZEE-CHINEEZEN IN CHINA.

„Omtrent het vraagstuk om onze overzee-landgenooten uit te noodigen hun kapitaal in China te beleggen heb ik gedurende mijn reis in het Zuiden gezweven tengevolge van het resultaat der eerste beleggingen waarbij vele succesvol bleken te zijn terwijl anderen weer op mislukkingen waren uitgegaan. Zonder uitzondering waren de Chineezzen in elk der door mij bezochte plaatsen zeer verlangend om kapitaal in het stamland te investeren doch verkeerden zij nog in twijfel of zij daarbij voldoende aanmoediging en bescherming van het gouvernement zouden kunnen krijgen. Wat dit betreft kunnen onze landgenooten er verzekerd van zijn dat het gouvernement iedere belegging van ganscher harte welkom zal heeten en steeds zijn best heeft gedaan om voldoende aanmoediging en bescherming daaraan te verlenen. Het schrale resultaat op het gebied van beleggingen door onze overzee-landgenooten geboekt, kan — ofschoon daarvoor vele orzaken zijn

Orangine

„Welk een heerlijke verfrissing!“

// Niet die inzoete, kleffe smaak die zoo in de mond nablijft

// Werkelijk verfrisschend door de zuivere bestanddeelen

BESLIST
GEZOND

GOUWBOEN SENG

aan te wijzen — aanleiding tot misverstand geven. Het beleggingsgebied is bijna onbepaald, bestaande uit industriele, agrarische, mijn- en commercieele ondernemingen. De meeste beleggingen van overzee-Chineezzen geschieden in commercieele ondernemingen die steeds het risico van scherpe concurrentie hebben te aanvaarden, waarvoor effectieve gouvernement's bescherming zeer moeilijk te verlenen is. Wanneer het geval op een faillure uitloopt, is het zeer moeilijk om eenige hulp aan betrokkenen te verlenen.

„Beleggingen in industriele, agrarische en mijn- en ondernemingen moeten — in afwijking van die in commercieele ondernemingen — noodzakerlijkerwijs groot zijn terwijl het resultaat eerst na een betrekkelijk langen tijd te zien is. Verder verischen zulke ondernemingen een meer doorwrochte organisatie en hogere techniek, waarbij nog komt dat de ontwikkeling daarvan niet al te gemakkelijk te verkrijgen is, zelfs niet met een speciale protectie. Vele mislukkingen in het verleden waren het gevolg van het gebrek aan geduld en scherp inzicht. Ondernemingen als bovengenoemd waren begonnen met teveel sentimenteel element dat niet lang kan duren en zoo ondervonden zij hetzelfde lot zooals vele anderen.

„Een zeer lastig probleem bij het bestudeeren

van de noodzakelijkheid om overzee-Chineezers uit te noodigen hun kapitaal in het stamland te beleggen is het verzamelen van voldoende deugdelijke gegevens. Elk plan voor een onderneming moest eerst zeer zorgvuldig en nauwkeurig worden overwogen alvorens het uitgevoerd wordt, anders kan een failure onmogelijk vermeden worden. Alvorens men bv. een fabriek of een mijn begint te exploiteeren, moet men zich eerst volkomen op de hoogte stellen van vele dingen die betrekkingen hebben op de aanvoer van de benodigde ruwe materialen, de transportmogelijkheden, de mogelijke markten voor de producten, enz. Vele gevallen kunnen worden aangewezen, waar ondernemingen blindelings worden begonnen en weer opgedoekt worden voordat zij werkelijk beginnen te werken. In zulke gevallen is het gouvernement natuurlijk niet bij machte om tijdig in te grijpen.

Indien eene onderneming op groote schaal wordt geentameerd met een volledige staf van technisch-onderlegde personen zouden zij al de onderzoekingen, het maken van plannen en de regeling van de financiële faciliteiten op zich kunnen nemen, waardoor de menschen met kapitaal in staat worden gesteld voor een groot dan wel een klein bedrag en zulks met vertrouwen daarin te beleggen.

VOORGESTELDE HANDELSTRUST.

„Mijn brief besluitende meen ik mijne suggesties als volgt te kunnen resumeeren:

1. Een industriele en handelsmaatschappij diene te worden opgericht, waarvan het kapitaal voor het grootste deel door de Overzee Chineezers zal moeten worden gefourneerd.
2. De maatschappij diene te worden gesplitst in een industrieel departement dat de plannen zal ontwerpen voor industriele ondernemingen en een handelsafdeeling, die de bevordering van den handel op zich neemt.
3. Bevoegde specialisten, ongeacht van welke nationaliteit, kunnen als adviseurs aangesteld worden.
4. Het kapitaal stelle men op een bedrag van \$ 6.000.000 tot \$ 10.000.000. Indien de maatschappij verschillende belangrijke industriele ondernemingen wenschte te beginnen, kunnen door haar onderhandelingen met buitenlandsche financiële firmas worden gevoerd voor het aangaan van leeningen, of kunnen obligaties door de maatschappij worden uitgegeven.
5. Het Gouvernement zal speciale bescherming en faciliteiten aan deze maatschappij verleenen.

Indien mijn schema zooals hierboven ontvouwd

Uwe goedkeuring kan hebben, zou ik zulks gaarne van U willen vernemen; in het geval U opmerkingen of suggesties dienaangaande ter verbetering van het schema zou willen maken zou ik die gaarne willen hooren. Ik zal mij nog meer verplicht gevoelen indien U mij inlichtingen zoudt willen verschaffen over het standpunt van onze landgenooten in Uwe woonplaats en het bedrag dat ongeveer aldaar zou kunnen worden bijeengekregen, Zoodra ik van de verschillende plaatsen antwoorden zal hebben gekregen, zal ik telegrafisch een aantal verantwoordelijke personen uitnoodigen om deel te nemen aan verdere besprekingen over deze aangelegenheid, of anders daartoe een conferentie in de Zuid Zee bijeenroepen.

De positie en houding van het Gouvernement zal binnen haar vermogen elke bescherming verleenen, zonder de minste bedoeling te hebben om uit dergelijke ondernemingen eenig voordeel te wenschen. Ik vertrouwd dat wij Uwe sympathie en steun zullen hebben, dewelke niet alleen een drijfkracht voor de ontwikkeling van China's industrie en handel zullen zijn, doch ook zullen zij ons land brengen op den weg van een vroeg nationaal herstel."

Deze brief werd eerst in aan het begin van dit jaar verzonden, welke verdraging veroorzaakt werd door de noodzakelijke voorbereidingen als het verkrijgen van de namen en adressen van de voornaamste kooplieden in de Zuid Zee door middel van de verschillende Consulaten. Ondanks het feit dat het plan zeer zorgvuldig is bekeken geworden en het geacht wordt practisch uitvoerbaar te zijn, staat natuurlijk niets vast of het een succes dan wel een mislukking zal worden.

Gelijk het geval is in het moederland, voelen deze overzeesche landgenooten het gemis van krachtige industriele en commercieele leiders en de menschen die er zijn hebben alleen een beperkten invloed. De leiders in Fransch Indo China kunnen eventueel geen vertrouwen hebben in de Chineezers van Malaya, terwijl die invloed hebben op Java niet noodzakelijkerwijs ook de sympathie zullen hebben van de Chineezers in Siam. Als onze industrieelen en zakenmenschen henzelf organiseeren tot een krachtig lichaam thuis, zou dat eventueel als een centrum kunnen dienen van waaruit een stimuleerende invloed kan worden uitgeoefend op onze landgenooten in het buitenland.

Tweedens dienen betere financiële faciliteiten aan de Chineesche overzeesche handelaren te worden verleend. Hun moet crediet worden gegeven op langer termijn en zulks zonder van hen te eischen om het geheele bedrag cash te storten. Onze banken, Gouvernementeele of particuliere, dienen zich te vereenigen en de importeurs in de Zuid Zee eilanden

Het Rijk Der Vrouw.

Gewijzigde toestanden

Wie het opschrift van dit stuk leest zal wellicht gaan denken aan het min of meer afgezaagd onderwerp betreffende de positie van de vrouw in de Chineesche samenleving. Dat is echter onze bedoeling niet. Wat valt er nog te schrijven over het voorheen en thans. Rustig aan gaat de evolutie voort en hoe minder wij er over spreken hoe beter het wellicht is.

Als wij dezen keer over „gewijzigde toestanden” schrijven, dan hebben wij op het oog de economische toestanden, die vanzelfsprekend ook zich doen gelden op het terrein van ons, vrouwen: de huishouding.

Toen aan het einde van 1929 de conjunctuurcurve een draai naar beneden maakte heeft zeker wel niemand verwacht en gedacht dat die beweging zoo lang zou duren; heeft niemand durven veronderstellen dat het zoo erg zoude zijn. Een economische depressie is per slot niets nieuws en haast allen zullen zeker bij zich zelf gezegd hebben: „Nou ja, het zal wel spoedig zijn afgelopen. Langer dan een jaar zal het wel niet duren”. Maar tegen elke gedachte in heeft de malaise zich gecontinueerd. Telkens, bij het begin van elk nieuwe jaar, hoopt men op verandering ten goede. Alomme hoort men dan redeneeringen die aanneemelijk willen maken dat die malaise nu eens

bij te staan — zooals in het Vereenigd Koninkrijk wordt gedaan — door een garantie te geven op de prijs van de geexporteerde goederen tot een bedrag van 75%. Op deze wijze zullen de Chineesche kooplieden niet meer door hunne beperkte middelen weerhouden worden om zaken te doen. Zulk een plan is zelfs in China niet zonder precedent. Niet lang geleden kocht Soviet Rusland thee van China waarvan de betaling geschiedde 15 maanden na de aflevering. Zelfs geschiedde op aanbeveling van het Bureau voor den Buitenlandschen handel terwijl de transactie werd gefinancierd door Chineesche banken in Shanghai. Als zooiets gedaan kon worden om Soviet-koopers tegemoet te komen, kunnen zeker dezelfde faciliteiten verlend worden aan ons eigen volk in de Zuid Zee eilanden.

werkelijk voorbij is en dat spoedigst weer de oude gulden tijd zal terugkomen. Maar dan ziet men weer alle hoop in rook vervliegen. Insteede van beter te worden verslechtert de toestand zich. De nood wordt grooter en nijpender en met een zeer bezwaard gemoed probeert men zich in stand te houden. Dan komt weer een jaarwisseling. Wederom koestert men hoop. Nu moet het toch afgelopen zijn met die misere. Het heeft zoo lang geduurd al, er moet toch verbetering in uitzicht zijn. Maar integendeel! De wolken pakken zich nog meer samen en de atmosfeer wordt drukken-der. Links en rechts ziet men in de omgeving slachtoffers vallen. Ontslagen, werklos, de armoede tegemoet! Ziedaar het dagelijksch refrein. Het spook van de werkloosheid en ellende wordt voor steeds meer menschen dreigender en de benauwe-

nis wordt menigeen te hard. Maar onmeedoogenloos gaat de verslechtering van de economische toestanden voort. Lang gevestigde burchten van handel en industrie storten krakend ineen. Het geheele economisch bestel raakt danig ontwricht. En aldus is de toestand gebleven. Ondanks de telkenmale opduikende berichten over een verbetering, ondanks alle pogingen om wat licht te brengen in de duisternis!

Die goeie oude tijd is voorbij. De tijd dat men onbekommerd over den dag van morgen van het heden genieten kan, bestaat nog slechts in de herinnering. Die goeie oude tijd, toen het geld als het ware binnen vloeide komt waarschijnlijk zelfs

nimmer meer terug.

Het spreekt vanzelf, dat de veranderde toestand ook op het huishouden van grooten invloed moet zijn geweest. Waar destijds moeder de vrouw uit een ruim voorzienen buidel de dagelijksche uitgaven kon bestrijden, daar moet thans bij wijze van zeggen elk dubbeltje drie, vier maal omgedraaid worden voordat men het uitgeeft. Hierop moest worden bezuinigd, daarop worden ingekrompen. Voorwaar, te moeten zorgen dat de eindjes bij elkander blijven is housch geen gemakkelijke taak. Wat in de bedrijven plaats heeft, gebeurt ook in de huishouding. Men moet de tering naar de nering zetten. Men moet zorgen, dag in dag uit, dat de kosten der huishouding niet gaan boven de middelen die uit de inkomsten van den gezinsverzorger daarvoor kunnen worden uitgetrokken. En daarbij... men moet zorgen dat de verandering zoo ongemerkt mogelijk gaat. De beurs waaruit men putten kan moge nog zoo ingeschrompeld zijn, men heeft er zorg te dragen dat de wijziging niet al te hinderlijk inwerkt op het humeur van het huisgezin. Men moet waken voor een moreele depressie die immers maar al te gauw veroorzaakt worden kan door den aanblik van een pover maal. Dat alles eischt veel tact en zorgzaamheid. En de taak die de vrouw in de huishouding uit te voeren heeft is misschien moeilijker dan die van een directeur van financiën of van een bedrijfsleider die tenminste niet hebben te zorgen voor het humeur in het dagelijksch leven.

Het doet weldadig aan te zien, hoe goed over het algemeen genomen ook de Chineesche vrouwen zich aan de gewijzigde toestanden hebben aangepast. Ook zij hebben moedig het vraagstuk onder oogen gezien en zich geschikt naar de omstandigheden, waaraan nu eenmaal niet te tornen valt. Hoe onprettig de nieuwe situatie ook moge zijn, hoe moeilijk het ook valt om af te zien van de kleine dingen die het leven veraangenamen, zonder veel mopperen heeft men berust en er het hare toe bijgedragen om de huishouding op nieuwen basis te voeren. Dit werk, dat zonder veel bombarie in het verborgene werd verricht, willen wij hier

MODE VAN DEN DAG. — Maggy Rouff creëerde deze namiddag japon van wollen marocain stof. Het corsage is gedrapeerd, de mouwen nieuw ingezet, en een puntig zwart fluweelen mutsje bekroont het geheel.

ter plaatse wat meer op den voorgrond brengen. Er is hier immers een daad verricht, die waardeering verdient. Weinigen slechts realiseeren zich de groote hulp die de Chineesche vrouw in dit aanpassingssysteem heeft verleend. Zonder die hulp zou het niet mogelijk zijn geweest om zonder groote schokken de levenswijze in overeenstemming te brengen met de zoo schrikbarend gedaalde inkomsten. Het is goed om dit hier even te memooreen!

DE BETEEKENIS VAN VACANTIE.

De vakantie dient tot herstel. Deze formuleering schijnt wel een gemeenplaats te zijn. Maar als men in de praktijk ziet hoe werkelijke betekenis van de vakantie wordt misverstaan en hoe dat begrip op alle mogelijke manieren wordt misbruikt, dan schijnt het geboden om de definitie nog eens zoo scherp mogelijk te geven. Vakantie, dat is iets wat ieder mensch dringend noodig heeft. Vooral voor de jonge menschen, die het geheele jaar door een gebonden levenswijze gevoerd hebben, die door de beslommingen van het leeren op de school gedurende langen tijd hun hersenen dag in dag uit hebben moeten gebruiken, is het absoluut noodzakelijk, dat zij eens er geheel uit raken en zich overgeven aan een ongebreidelde ontspanning. Jammer genoeg zien wij echter in de praktijk dat deze wijze van ontspanning niet dikwijls aan hun wordt gegund. De vakantie wordt niet gebezigd zooals zij gebezigd worden moet. Wat wij zien is meer een parodie dan de werkelijkheid.

Nemen wij bijvoorbeeld het geval van een kind in een groote stad leeft. In de vakantie mag het dan zoo nu en dan gaan wandelen en ook eens vrienden gaan opzoeken. Overigens blijft het thuis en mag daar nietsdoen. Dacht U nu heusch dat dat vakantie is? Het kind ondervindt dat meer als een straf dan als een ontspanning. Vakantie heeft niet de bedoeling om iemand alleen maar te laten nietsdoen. In het nietsdoen zit niet de ontspanning die tot herstel leidt, die nieuwe, frissche kracht geeft voor een andere periode van hersenswerk. Integendeel, juist dat nietsdoen maakt het kind als het ware ziek. Het gedwongen thuis blijven om eens plaatjes te mogen bekijken of een boekje te gaan lezen maakt het kind nerveus. Voorals als daarbij nog komt, dat het zich rustig moet houden omdat het anders Vader in zijn werk stoort of moeder anders niet zou kunnen slapen! Neen, een dergelijke vakantie wordt voor het kind een marteling en eenig nut gaat daarvan voor het kind niet uit. Het kind raakt er juist bedrukt onder en in stede van het plezier en de ontspanning —immers het doel van een vacan-

MODE VAN DEN DAG.— Gekleed ensemble van Maggy Rouff, bestaande uit een fluweelen tailleur met zilverovos gearneerd, een blouse van wit zijden mousseline en een klein zwart fluweelen toque met voilette.

Njonja maoe bikin pakean ?

Dan merasa sangsi sama modelnja ?

Dateng sadja pada :

Dames Mode Atelier
„TIONG HOA“
PASAR BAROE 108. BATAVIA - C.

Di sana njonja nanti bisa dapet model jang njonja paling setoedjoe, boeat pakean apa sadja jang njonja maoe bikin seperti: kebaja, shanghaidress, japon dan bruidstoilet dengan potongan dan kerdja'anja jang netjs sedeng harganja sanget ringan.

Djoega sedia banjak boeat njonja pilih: Renda² Guipure dan renda² Semarang dari roepa² kwaliteit antaranja tjap BOEROENG jang soedah terkenal.

MOEKA'AN SLOF ROEPA² MODEL

tie— te geven, gaat er bij een dergelijke opvatting van vacantie een zeer nadeelige invloed uit op het kind dat zonder te overdrijven een slachtoffer kan worden genoemd van een wanbegrip.

In den vacantietijd moet het kind volop gelegenheid gegeven worden om nieuwe en frissche kracht te verzamelen. Het moet worden vrijgelaten, het moet zich geheel kunnen overgeven aan geneugdens en ontspanning van zijne hersenen. Men moet hen vrijlaten en hunnen fantaise den vrijen loop geven. Laten zij zelve bepalen hoe zij hunne vacantie zullen doorbrengen en als zij dan daarbij wat wild zijn, wat dan nog? Laat hen zich moe spelen, laat hen in volle uitbundigheid zich uitleven in spelletjes en vermaak. Eerst dan vindt het kind baat bij een vacantie. Het eens echt geheel er uit zijn. Niet hoeven te denken aan het maken van sommetjes of van taalwerkjes; eens echt in alles zijn zin kunnen hebben! Dat geeft ontspanning en haal het kind uit de sufheid die het hersenswerk nu eenmaal veroorzaakt.

Gaat Ge met hen naar boven, zorg dan dat ze niet altijd maar met U uit mogen. Want Ge moogt niet vergeten dat Uwe uitgangetjes bepaald worden door Uwe eigen beheften en verlangens. Neemt Ge dan de kinderen steeds op sleeptouw dan beteekent dat, dat zij zich geheel naar U moeten schikken bij het najagen van Uwe eigen pleziertjes. Ook als Ge naar boven gaat in den va-

cantietijd, laat de kinderen dan hun vrijheid. Laat hen genieten van datgene wat zij zelf zoo gaarne willen doen. Zoolang dat onschuldig is en daaraan geen gevaar verbonden zit, geef hen de vrijheid. Alleen door zich eens echt uit te leven, door geheel op te gaan in de ontspanning, zooals zij zich die voorgesteld hebben, geeft men de kinderen de gelegenheid zich uit de sufheid te werken en nieuwe kracht te verzamelen voor een volgende studieperiode. Hoe dikwijls wordt deze eenvoudige waarheid niet over het hoofd gezien!

MODEBERICHT.

Men spreekt zoo dikwijls van de heerschappij der mode. Geldt dit werkelijk ook nog heden? Is dit begrip niet uit een tijd, die al tientallen van jaren achter ons ligt? Sedert vele jaren leven wij in een tijd, waar de mode, grootmoedig, veel brengt, om ieder tevreden te stellen. Zij doet voorstellen uit haar ideeënschat — beveelt echter niet. Het bewijs wordt steeds door de dames zelf geleverd. Slechts datgene wordt werkelijk mode, wat gekocht en gedragen wordt. Ideale arbeid ontstaat, wanner stofindustrie en modecreëerders hand in hand werken. En dat is tegenwoordig het geval. Daarom zullen we ons ook maar het eerst met de nieuwe stoffen bezig houden. Op den voorgrond staan de gemengde weefsels: Wol met kunstzijde concurreert met tweed in handweefselkarakter.

Hierbij vindt men uiterst fraaie ruiten en combinaties met effen stoffen. Cellophanstoffen, nieuwe kunstzijde-combinaties, bourette, pure zijde en kant komen voor den achternamiddag en voor den avond in aanmerking, evenals fluweel. De vormen brengen geen verrassing. Het blijft bij de rechte silhouet der rokken, die door laag vallende, uitspringende of platte plooiën eenigszins worden verwijd. Hierbij draagt men het korte, losse of getailleerde jakje, den hooggesloten, met twee rijen knopen voorzienen buisvorm of den driekwart losse mantel, die — zeer in den smaak — steeds in nieuwe variaties terugkeert. Ceintuur- en getailleerde mantels vallen door nieuwe reversplaatsing op. Cape-effecten ziet men ook hier, evenzoo passen en raglanmouwen, die den kostumes een nieuw aspect geven. Willen ze een invallend schoudergedeelte imiteeren? De soepele vormen zullen voor vele dames welkom zijn. De tot den elleboog nauwsluitende en eerst van hier af klokkend, poffend, blousend vallende mouwen presenteert de mode, die echter ook prinsesvormige, gladde toiletten naast modellen met breede ceintuur brengt. Eenvoudige en zorgvuldig bestudeerde garneering, strepenverwerking, passen-effecten van ieder genre, stolplooiën-, stiksel- en biezen-garneeringen zijn evenzoo aan de orde van

den dag als nieuwe kraagvormen, waaronder de jeugdig makende matrozonvorm stellig zal bevallen. Nergens is een vasthouden aan een bepaalden stijl te vinden. Zelfs voor den namiddag en voor den avond bestaan vele richtingen naast elkaar: zeer wijd gestyleerde, en kostumes met fijne silhouetten, complets met mantels en complets met capes. En precies zoo is het met de kleuren: uit vele kan men een keus doen — de meest smaakvolle bepaalt echter de keus.

RECEPTEN.

Gestoofde zuurkool: 1 k.g. zuurkool wordt gewassen en opgezet met zooveel water, dat ze voor ± de helft onderstaat. De zuurkool kookt ± 1 uur en wordt daarna gestoofd met 60 gr. boter of reuzel. Wordt gestoofde zuurkool bij patrijs gegeven, dan kan bovendien een scheut witte Bourgogne worden toegevoegd. Dit geeft aan de zuurkool een bijzonder lekkere smaak.

Zuurkoolstampot met witte boonen. 1 pond witte boonen worden op de gewone wijze gaargekookt, 1 k.g. zuurkool wordt, als boven beschreven opgezet en ¾ uur gekookt; 1½ k.g. aardappelen worden geschild, gesneden, er bovenop gelegd en alles samen nog ¾ uur gekookt. Als de aardappelen gaar zijn, wordt alles gestampt, 100 gr. boter

Kleine Scherkwenken
 Verrukkelijke lippen naar vorm en kleur door Scherk lippenstift, die geheel onopvallend gebruikt wordt.
 Welriekende, goed verzorgde handen! Wascht U zich eens met Scherk Massoap, na tien minuten bemerk U reeds, welk een fijne geur Uw handen hebben. Leg de zeep tusschen Uw linnengoed en Uw heele kast ruikt heerlijk.
 Niet opdringend en toch... rijk van geur is Mystikum Parfium. Op Uw zakdoek, zoowel als in Uw linnengoed werkt het decent en voorraam.
 Fijn geparfumeerde Eau de Cologne-soorten zijn „Intermezzo“ en „Mimikri“ van Scherk. Uw zakdoek en Uw handen hebben een fijne en aantrekkelijke geur.

Meeëters en een onreine teint Ken ik niet.

Sinds de Scherk Face Lotion bestaat is het slechts noodig het gezicht 's morgens en 's avonds daarmede af te wrijven. De onreinheden verdwijnen en een heldere, teere huid komt te voorschijn • Probeert U het eens! Zendt deze advertentie met Uw adres en 10ct. porto aan N.V. Everard & Co's Handel Maatschappij, Batavia. U ontvangt dan een gratis proef-fleschje. SCHERK

Scherk Face Lotion

PERPUSTAKAAN NASIONAL
 REPUBLIK INDONESIA

Over anaemische, rachitische en soortgelijke toestanden van de Europeesche bevolking in de tropen

Het is een heel bekend feit, dat de Europeanen en vooral de vrouwen en kinderen met lichte huidskleur het tropische klimaat slecht verdragen kunnen, zelfs wanneer zij van de speciale tropenziekten geen last hebben.

Zonder twijfel is het van groot belang, de physiologische oorzaken van dit feit te onderzoeken, omdat de gewone meening, om „vochtige lucht” of „malaria” hiervoor verantwoordelijk te stellen, geen voldoende opheldering geeft. In hoofdzaak zijn het 2 ziekten, waar vooral de uit het Noorden afkomstige Europeanen last van hebben, nl. de anaemie en rachitis bij kinderen, terwijl bij de vrouwen buitengewoon veel menstruatiestoelingen aangetroffen worden. Volgens de mededeelingen van Dr. Nedergaard, Bangkok,

of plantenvet wordt toegevoegd, de witte boonen er doorgeroerd en alles nog \pm 20 min. gestoofd.

Pruimentartaart. 125 gr. bloem, 65 gr. basterdsuiker en een $\frac{1}{2}$ ei wordt gemaakt tot een bal. Men drukt de bal uit in een beboterde taartvorm zooals voor open vruchtentaart is aangegeven. De open ruimte wordt opgevuld met gestoofde pruimen (200 gr.), die ontpit zijn en waarvan het sap vrij dik met sago is gebonden. De taart bakt in een matig warme oven (125° C) \pm $\frac{3}{4}$ uud. 2 eidooiers worden geklopt met 2 lepels suiker en vermengd met 2 stijfgeslagen eiwitten. Dit mengsel wordt op de pruimen gelegd en de taart nog \pm 15 min. in een weinig warmen oven geplaatst.

Aardbeienpudding. Van 600 gr. aardbeien worden enkele mooie achtergehouden om heel in de pudding te doen, de overige worden door een zeef gewreven. De verkregen purée wordt vermengd met \pm 150 gr. suiker en sap van $\frac{1}{4}$ citroen. Op een zacht vuur wordt de suiker even opgelost. 20 gr. gelatine (5 gr. roode en 15 gr. witte) wordt geweekt en, opgelost in weinig water, bij de aardbeienpuree gevoegd. Als de massa voldoende is afgekoeld, wordt ze gevoegd bij een $\frac{1}{2}$ liter geslagen room. De achtergehouden aardbeien komen er in en als de massa geleichtig begint de worden, gaat ze in een pudding vorm, die met ongeklopt eiwit is omgespoeld.

wordt, ook vaak een storing van het minderalisch evenwicht aangetroffen. Inderdaad vertoonen alle gevallen van zwangerschap bij Europeanen en Inlanders een uitputting van de reserve aan minerale zouten.

Hiertegenover verdragen de mannen het tropisch klimaat veel beter, vooral oudere mannen hebben een groot weerstandsvermogen. Bij jongere mannen is vaak een zekere bloedarmoede en een eenigszins labiele geestelijke toestand te vinden.

Zooals reeds gezegd, zijn de Europeesche kinderen het minste in staat, om het tropisch klimaat te verdragen. Kort na de geboorte is bij de zuigeling reeds een bleek en opgeblazen uiterlijk te constateeren.

De eerste symptomen van Rachitis vertoonen zich reeds op vroege leeftijd. Starkrampen zijn tamelijk algemeen. De in de tropen opgegroeide kinderen lijken ellendig en verwaarloosd, al zijn ze nog zoo goed verzorgd.

Zelfs oudere kinderen zijn zeer vatbaar voor ziekten; verkoudheden en storingen in de spijsvertering volgen elkaar op de meest verschillende manieren op. Dat hiervoor de gewone malaria niet als oorzaak in aanmerking komt, is hieruit te constateeren, dat zelfs in streken als Saigon, waar de malaria heel zelden voorkomt, of in een tropisch bergklimaat; in een warm, maar droog land betert de toestand zich, maar verergert weer, wanneer de betreffende patient in het typisch tropisch klimaat, zooals men dat in de vochtige kuststreken aantreft, terugkeert.

Toch ontmoet men daar ook volkomen gezonde blanke menschen van elke leeftijd, die zich geheel fit voelen en niets van het onverdragelijke klimaat voelen. De verklaring hiervoor is aan het feit toe te schrijven, dat de gezonde Europeanen steeds door de zon verbrand zijn en zich veel in de zon en frissche lucht bewegen, terwijl diegenen, die van het klimaat te lijden hebben, zonnebaden zorgvuldig vermijden en overdreven bang zijn voor een zonnesteek.

Bepaalde waarnemingen in West Afrika, waar het klimaat buitengewoon warm en vochtig is, hebben bewezen, dat de Europeanen daar niettegenstaande de brandende zon een doodsbleeke gelaatskleur vertoonen en daarbij ook alle

symptomen van het onverdragelijke klimaat, doch in nog sterker wijze als b.v. in Bombay. Dergelijke verschijnselen constateerden de Amerikanen in Siam met het resultaat, dat de menschen in de Noordelijke Staten van Amerika in het voorjaar (April) reeds meergebruind waren, dan andere Noord Amerikanen ooit in de laaglanden van Siam. De zon van Indo-China maakt de epidermis in ieder geval slechts op zeer geringe wijze een beetje bruin.

Een verder interessant feit van de geringe invloed van de zonnestrallen is verder, dat niettegenstaande de sterke zonneschijn, een verrassend lange belichtingstijd noodig is, om eenigermate een goed fotografisch negatief te verkrijgen. Dit werd zowel in Afrika, als ook in Indo China geconstateerd. Indigokleuren blijven in Afrika kleurecht, terwijl ze in de Europeesche zon vlug verbleeken. Tenslotte maken wij nog op de zeldzame eigenaardigheid attent, dat de vruchten in de equatoriale zône zoo te zeggen, geen vitamine bevatten.

Dit weten de doktoren in Indo-China heel goed en schrijven daarom aan de babies sinaasappelsap uit Californië voor en geen sap van sinaasappels van Indo-China.

Door deze en soortgelijke geconstateerde felten werd zonder twijfel bewezen, dat het ontbreken van ultra-violette stralen in de zon verantwoordelijk is voor het optreden van de genoemde ziekten.

Wij weten, dat deze stralen, welke vrijwel nog minder dan 1% van het zonlicht uitmaken, in tegenstelling vooral met de corpuscularstralen, het lichaam niet doordringen kunnen, doch door gewoon glas absoluut geadsorbeerd en door mist en nevel, maar vooral voor vochtige lucht opgeslokt worden.

Verder is het ook bekend, dat de ultra-violet stralen vooral, voor het verwekken van anti-rachitische Vitamine D. uit Ergosterine noodig zijn. Hierbij willen wij er nog aan herinneren, dat de gewichtige rol van de Vitamine de eerste keer door Eykman in het jaar 1898 erkend geworden is, toen hij duiven uitsluitend trachtte te voeden met gepelde rijst.

Maar de natuur van de vitamine zelf bleef een geheim, hetwelk pas opgelost werd door de klassieke werken van Stepp en Hopkins in het jaar 1912. De voornaamste ophelderingen betreffende Vitamine D. hebben wij aan Steenbock en ook vooral aan de Nobelprijdrager Windaus-Göttingen te danken.

(Wordt vervolgd).

PERKOTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK I

PANORAMA

Weekblad bergambar dalem bahasa Blanda dan Melajoe.

Di bawah pimpinan

LIEM KOEN HIAN

Kantor:
STADHUISPLEIN 4!

30 November 1935.

Taon IX No. 48.

Di sakiter kita.

Ini kalih hasil pamandangan-minggoean kita ada ketjil. Sabetoelnja orang troesa heranken itoe, sebab brapa lamakah adanja tempo satoe minggoe? Brangkalih ada bener, jang di ini waktoe pangidoepan telah berdjalan dengan tjepet hingga seringkalih orang mangeloeih bahoea orang tida insaf lagi tentang djalannja tempo. Dalem keadahan begitoe, satoe minggoe djadinja ada sama seperti sakitjapan mata.

Laen dari pada begitoe, tidakah bagi publik oemoemnja ada terlebih baik jang di waktoe memandang ka sakiter kita, orang menampak sedikit sadja perkara jang ada harganja aken ditjaget dalem ini rubriek? Satoe minggoe jang berdjalan dengan tentrem toch ada terlebih manjangan ken dari pada satoe minggoe jang penoeh klangkaboe, boekan? Satoe minggoe jang „penting” di pamandangan journalistiek djoestroe ada minggoe jang penoeh dengan kedjadian penting, kedjadian-kedjadian menggemperken. Siapakah bisa sangkal, bahoea samingkin sedikit adanja perkara-perkara jang menggontjangkan hati itoe, terlebih baik lagi doenia? Orang satoe-satoenja jang alamken iboek djikaloe menghadepi satoe minggoe jang „sepi” adalah si redacteur, siapa poenja kawajiban adalah tiap minggoe manjoegoehken satoe satoe pemandangan pada pematja-pematja tentang apa jang telah kedjadian. Boeat si redacteur itoe, satoe minggoe jang sepi berarti ganggoean otak; ia moesti poeter otak apa sadja jang ia moesti soegoehken pada pematja di dalem „Di sakiter kita” sedengen ia dapet denger, pema-

tja-pematja Panorama soeda djadi begitoe toeman sama itoe!

Terpandang dari djoeroesan si panoelis pamandangan, minggoe ini ada sanget sepi. Soewal-soewal jang menarik perhatian masih sadja tida berlaenan. Kaliatannja tida ada laen kedjadian jang bisa bersaing sama itoe doea conflict jang pematja soeda taoe: pertjidraan Italie-Ethiopie dan Tiongkok-Japan. Djoega salama toedjoe hari jang baroe liwat, tida laen dari pada Abessynie dan Tiongkok jang terces menarik perhatian. Halaman soerat kabar harian masih penoeh kabaran dari Asmara, Addis Abeba, Geneve, Nanking dan Tokyo!

Sadari moentjoel pemandangan kita jang doeloean, keadahan paperangan di Ethiopie tida banjak berobah. Masih sadja dimaenken itoe lelakon „madjoe dan moendoer”; satoe tempo katanja pasoeat Italiaan madjoe, laen kalihnja soeratsoerat kabar wartaken prihal madjoenja tentara Ethiopier jang pantesnja telah kalahken tentara Italiaan. Di achir minggoe ada ditrima lebih banjak kabaran jang lebih pasti prihal „serangan memballes” dari Ethiopier sebagaimana jang dalem waktoe paling belakang banjak sekali diseboetken. Tapi sampe sabegitoe djaoeh belon djoega kedjadian hal-hal jang bisa membikin keadahan djadi banjak berobah. Berhoeboeng dengan itoe pertjidraan Italie-Ethiopie, kedjadian-kedjadian di loear Abessynie sendiri ada lebih penting. Dalem pamandangan kita jang doeloean kita telah bitjaraken se-

dikit itoe sancties jang berlakoe moelal 18 November dan didjalanken oleh negri-negri jang mendjadi anggota V. B. Bagimana penting poen adanja itoe sancties, bakerdjanja tindakan-tindakan hoe koem terseboet atas perekonomian Itallian ada pelahan sekali. Tentoealah aken berselang lama poela sabelon Italie alamken kasoekeran begitoe roepa hingga ia bisa bersedia boeat kendalikan sedikit ia poenja tjita-tjita di Afrika. Ini poen diinsaf oleh itoe orang-orang jang berkoeasa dalem Volkenbond, maka djoega orang pikirken daja-oe-paja boeat melekaskan itoe proces. Daja jang paling baik goena menjampe itoe toedjoean adalah satoe embargo minjak. Sebagimana orang taoe, dalem pangidoeapan negri-negri, minjak itoe ada maenken rol amat penting. Minjak, dalem mana termasuk petroleum, benzine, minjak oempan api, enz., boleh djadi ada barang kotor bagi tangan dan pakean, tapi tida ada satoe negri jang boleh troesa mendapat minjak. Minjak itoe perloe boeat industrie, perhoeboengan, boeat maksoed civil dan militair. Zonder minjak, maka satoe negri nistjaja aken mendjadi mandek sama sekali. Apamae dalem oeroesan minjak, Italie meloe-loe moesti mangandel pada loear negri. Italie tida ada mempoenjai soember minjak sendiri, djoega tida mempoenjai djadjahan di mana ada terdapat minjak; semoea minjak jang Italie perloe pake moesti dikasih dateng dari loear negri. Embargo minjak, jang sekarang dibitjaraken, adalah bermaksoed memblkin minjak tida bisa dimasoe-kin di Italie. Djikaloe itoe embargo didjalanken, maka itoe berarti, tida satetes minjak poela bisa masoek di Italie dan sasoeatoe orang tentoe aken mangarti brapa heibat kasoedahan jang bisa dila-alamken oleh itoe negri. Satiap hari plan boeat adaken embargo minjak djadi samingkin pasti. Malah dalem minggoe jang liwat terkabar, kalangan Volkenbond soeda dapetken katjotjokan tentang itoe dan sekarang tjoema ditoenggoe tanggal-berlakoenja itoe embargo. Ini kabar ada penting sekali. Sebab, Italie, jang boleh dibbilang tjoema angkat poendak sadja boeat itoe sancties economie jang berlakoe tanggal 18 November, nistjaja aken lawan sakoeat-koeatnja itoe embargo minjak. Italie soeda kasih taoe pada doenia, bahoea ia tida aken manda tergentjet lantaran embargo minjak. Italie aken berklai, djikaloe perloe, dengan saloeroe doenia sebab rahajat Itallian lebih soeka moesnahn sembari berklai dari pada manda binasa lantaran tindakan begitoe. Berbareng Italiaan boleh dibbilang moelal mobiliseer dan bersiap boeat satoe paperangan di Europa. Paling heibat adalah, sekalipoen Italie oewarken itoe pangoetaraan, Engeland dan Frankryk — doea negri jang

paling terpenting dalem ini oeroesan — teroesken persediaan boeat itoe embargo minjak; Engeland djawab persediaan militair dari Italie dengan mangambil tindakan-tindakan aken bersiap boeat paperangan jang aken dateng!

Minggoe jang mendatengin bisa mendjadi penting, penting sekali bagi hikajat doenia. Tentoe sadja masih ada orang-orang jang berkoeasa dan berpangaroe jang tjoba tjegah berkobarnja paperangan di Europa. Dalem minggoe depan aken didapet djawaban, apa orang aken berhasil mendamakan Engeland dengan Italie dan apa bisa tertjapei pemberesan dami. Djikaloe orang tida berhasil, maka perang di Europa nistjaja manoenggoe depan pintoe. Perang-doenia kadoea, jang soeda diomongin dan ditoelis sadari banjak taon, aken berboekti..... Orang boleh mengandoeng berbagi anggapan prihal paperangan doenia jang begitoe, tapi ada pasti jang ini ada satoe soeal jang tida bisa dilawan dengan tjoema angkat poendak sadja. Dengan bergidig orang masih inget kaheibatan dari perang doenia 1914-1918, tapi kedadjoean loear biasa pesat dari ilmoe-pangatoean dan techniek di dalem itoe 17 taon jang telah liwat nistjaja aken membikin satoe perang-doenia kadoea aken djadi djaoeh terlebih heibat lagi. Tiap hari nistjaja aken ada banjak sekali djiwa jang binasa! Ada gelo djikaloe sampe milledjanan orang, jang sedeng gaganja, kombali moesti trima binasa dari pelor senapan masin, mendjadi antjoer lantaran petjapetjahan granaat, mendjadi mati 'ngap lantaran gas; djikaloe sampe milledjanan orang bertjatat anggota-toeboehnja saemoer idoe.....meloe-sebab Italie maoe mempoenjai djadjahan di Afrika!

Tidakah kita ada betoel djikaloe di atas kita toelis bahoea, samingkin sepi adanja satoe minggoe, samingkin baik lagi itoe bagi publik saemoemnja?

Djoega itoe conflict di Asia Timoer salama minggoe jang laloe tida manjoegoeken banjak perkara. Kabar-kabaran teroes bertentangan satoe sama laen. Hari ini Reuter kawat, jang dinamai gerakan autonomie telah gagal, sedikitnja telah mandek, besoknja lantas dateng kabar-kabar jang itoe gerakan telah berboekti, maski baroe di satoe-satoe tempat sadja. Maski kabar-kabar ada sedikit, toch kita merasa pasti, di ini waktoe satoe crisis sedeng asik timboel di belakang lajar. Dari seblah loear boleh djadi keadahan tida tertampak begitoe heibat, tapi kita pertjaja belon perna Tlompok berada dalem kadoedoekan begitoe soeker seperti sekarang.

Boeat Tlompok soeda tida ada laen djalan la-

gi. Japan telah bakerdja menoeoret satoe plan jang tentoe, setaer menoeoret jang dinamai Tanaka Memorial jang termashoer atawa laen plan. Tapi pasti sekali, Japan ingin poenjaken satoe daerah Tionghoa jang penting. Dalem taon 1931 Manchuria telah djato dan itoe daerah sekarang boleh dibilang telah mendjadi kolonie Japan. Sadari itoe waktoe kalangan pangaroe Japan teroes mendjalar. Sekarang bebrapa provinces penting dari Tiongkok soeda dapet giliran aken diannexeer dan djikaloe soeda dapetin itoe. Japan tentoe belon merasa poewas. Boleh djadi, sasoeda lakoeken ini tjaplokan baroe, Japan bermoeala aken tjoba santousaken diri terhadap satoe serangan dari Barat, jaitoe dari fihak Rusland, tapi djikaloe soeda rampoengken itoe, tentoe sekali Japan aken bertindak poela soepaja antero Tiongkok bisa diannexeer. Membiarkan sadja tindakan Japan di Tiongkok Oetara, bagi Tiongkok aken berarti terpaserahnja poela sakean ratoes riboe kilometer pasegi pada Japan dengan mangatahoel, bahoea dengan begitoe Japan aken lebih mendeketi maksoednja, bahoea Japan aken bisa mendapet lebih banjak kadjedjekan di daerah Tionghoa dan mendapet satoe pangkalan loear biasa tegoeh hingga programma lebih djaoeh lebih gampang didjalanken.

Di laen fihak, djikaloe Tiongkok tida maoe biarkan itoe keadahan di Tiongkok Oetara dan melawan itoe, maka tentoe sekali aken timboel perang. Sasoeatoe orang taoe, baek dalem kalangan economie maoepoen dalem kalangan militair Tiongkok belon ada begitoe madjoe hingga bisa berperang dengan Japan. Betoel, sadari pamerenta Nanking mendapet kadoedoekan djedjak, orang soeda berboeat banjak dalem pakerdjahan pembetoelan, perlengkepan militair dari negri sadari 1931 djadi banjak lebih baek, aken tetapi orang belon madjoe begitoe roepa, hingga bisa berperang dengan berhasil bagoes terhadap Japan, negri mana toch ada satoe negri militair klas satoe. Tentoe sekali dalem kalangan paterbangan militair oepamanja orang telah berboeat banjak pakerdjahan baek dan tentara Tionghoa tida lagi terlaloe gampang ditjetjar sama bom-bom dari pesawat oedara Japan seperti pasoeakan ka 19 di Shanghai, tapi terbanding dengan peralatan tentara dan armada Japan, Tiongkok masih katinggalan djaoeh di belakang. Salaennja itoe, Tiongkok nistjaja tida aken bisa dapetken tjoekeop soember oewang boeat ongkosin itoe paperangan. Demikianlah ada banjak sekali factor jang bisa dikamoekaken dan jang mangoendjoek, bahoea satoe perlawanan jang berhasil bagoes tida aken bisa dilakoeken. Perang dengan Japan ada berarti mananggoeng risico aken boenoeh diri sendiri. Boekannja moestail, jang Tiongkok

aken bisa mendjadi ambias sama sekali.

Begitoeelah keadahan Tiongkok djadi serbah salah!

Tapi ada tanda-tanda, bahoea biar bagimana Tiongkok tida aken biarkan sadja perboeatan Japan di Oetara. Dari pangoetarahan Nanking, dari pangoetaraan Chiang Kai-shek orang soeda bisa dapet kanjataan, bahoea djikaloe terpaksa sekali, apa-boleh-boeat, orang aken trima satoe paperangan dengan Japan. Dalem nummer jang doeloean kita soeda oendjoek bagimana di segala fihak orang doega, bahoea Tiongkok harep Volkenbond toeroen tangan djikaloe sampe timboel perang dengan Japan, jaitoe djikaloe Japan berlakoe sebagai panjerang, Volkenbond aken djalanken djoega sancties seperti dalem pertjidraan Italie-Ethiopia. Kita poen oendjoek itoe doegaan oemoem bahoea Groot Brittanie berdiri di belakang Tiongkok! Minggoe jang laloe membikin orang dapet doegaan, bahoea Tiongkok bisa mengandel lagi atas toendjangan dari laen fihak. Boleh djadi sekal. djikaloe terbit bentrokan sendjanta antara Tiongkok dan Japan, Soviet Rusland aken berfihak pada Tiongkok. Sadari banjak taon Soviet Rusland memang bersiap aken berperang dengan Japan. Dalem panerbitan-panerbitan lama dari Panorama seringkalih soeda ditoetoerken apa jang Soviet Rusland telah kerdjaken dalem kalangan militair di jang dinamai Maritieme Provinces. Satoe angkatan perang loear biasa koeat soeda bertempat di sitoe, di fapel wates Barat dari Manchuria sadari banjak taon. Kabarnja, di sitoe soeda dipersiapkan lebih dari sariboe pesawat paperangan dan bombardeer aken membikin rame garisan-garisan perang Japan begitoe lekas dapet tanda. Dengan penoeh perhatian bebrapa hari berselang orang telah mamandang itoe foto dari ratoesan parachutist jang lompat dari pesawat oedara Rus dalem manoeuvre oedara. Kabarnja, orang Rus lagi train boeat atoe panjerangan begitoe dari atas. Djikaloe terbit perang, maka pesawat-pesawat oedara aken melajang maliwatken garisan perang moesoe dan aken toeroenken ratoesan orang, jang diperalatken dengan senapan masin dan laen-laen senapan di belakang itoe garisan. Orang doega, tentara Japan adalah jang paling doeloe aken alamken itoe perkara. Bener-tidanja itoe doegaan, itoealah kita tida tace, tapi kita merasa pasti, ini waktoe antara Nanking dan Moskou lagi asik dibikin conferentie dan, djikaloe terbit perang Tiongkok-Japan orang boekan sadja haroes perhatiken bantoean Engeland, Amerika dan Volkenbond, tapi djoega bantoean dari Soviet Rusland. Pereboetan kakoeasaan jang sadari banjak taon didjalanken di Asia antara Soviet Rusland dan Ja-

pan aken dilakoeken dengan berterang dengan terbitnja bentrokan sendjata antara Tiongkok dan Japan.

Begitoelah kita menampak bagaimana genting keadahan di Asia Oetara-timoer. Betoel di dalam ini minggoe tida ada banjak hal jang bisa tertampak oleh publik, tapi itoe boekannja berarti jang keadahan ada tentrem. Saballknja, orang ada mempoenjai alesan aken mendoega, ini adalah ka-tentremen jang biasanja tertampak „sabelonnja terbit oedjan - angin riboet“. Baek di Europa, di mana satoe embargo minjak terhadap Italie aken membikin itoe bom djadi meledak dan mangobarken satoe paperangan, jang boleh djadi sekali aken mendjadi perang doenia kadoea, maoepoen di Asia di mana satoe bentrokan sendjata antara Tiongkok dan Japan aken mendjadi alamat dari paperangan antara lebih banjak negri.

Kipling poenja oedjar-oedjar jang termashoer bilang: „East is East and West is West, and never the twain shall meet“. Tapi di sini kita menampak, bahoea evolutie dalem politiek internasional baek di Asia, the East, maoepoen di Europa, the West, bertemoes satoe sama laen! Ini waktos keadahan politiek internasional ada begitoe roepa hingga baek Europa maoepoen Asia ada seperti goenoeng-goenoeng api-paperangan jang soeda ampir meletoes. Besok-noesa itoe aken bisa kedjadi-an. Boleh djadi keadahan sekarang aken bisa berdjalan lagi satoe minggoe, tapi satoe bentrokan kalliannja tida bisa tertjegah lagi.

Maka itoe ada sedikit loetjoe jang, sedengan atmosfer politiek ada begitoe genting, di Bandoeng telah dirajahken „malem-perdamian“ di mana orang-orang jang terkamoeka telah bikin propaganda tentang perdamaian, sedeng di Buitenzorg telah diadakan minggoe-perdamian! Diharep sadja, soepaja itoe orang-orang poenja pendoahan boeat goenanja perdamaian aken terkaboel. Tapi kedjadi-an-kedjadi-an ini waktos ada begitoe roepa, hingga orang soesah pertjaja, jang lagi sedikit tempo perkataan perdamaian itoe masih ada artinja.

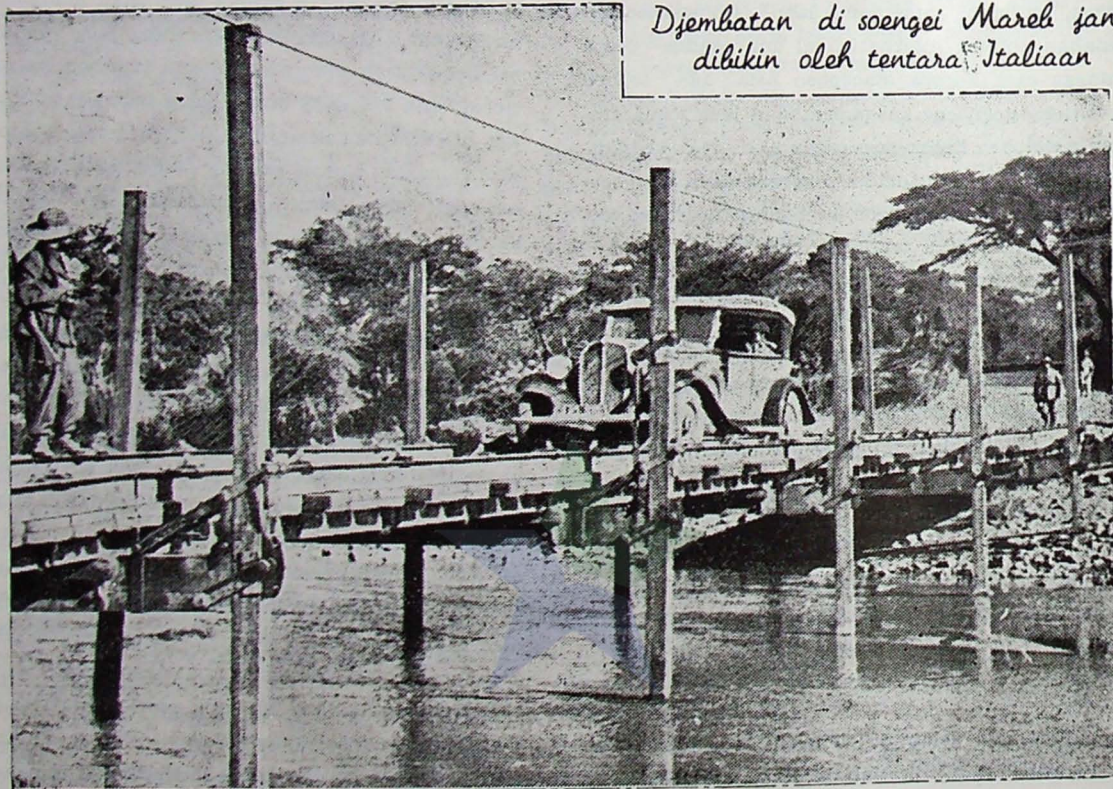
Keadahan gelap di Tiongkok soekoer sekali mangasih liat satitik tjahaja terang. Sebagimana

orang taoe, sadari banjak taon Tiongkok ada mempoenjai jang dinamai soewal „Oetara dan Selatan.“ Jang dimaksoedken Oetara adalah Nanking, sedeng Selatan ialah Canton. Oetara dan Selatan belon perna bisa dapet katjotjokan satoe sama laen. Ini ada aneh sekali, sebab pamerenta Nanking toch didirikan oleh orang - orang dari Canton jang dalem taon 1926 telah menoeedjoe ka Nanking boeat tjoba tjiptaken persatoean di Tiongkok. Sasoeatoe orang tentoe masih inget itoe gerakan tentara Selatan ka Oetara jang begitoe termashoer. Sasoeda berhasil membikin tentrem berbagi provincies, generaal Chiang Kai Shek lantas diriken pamerenta Nanking. Tapi baroe sadja generaal Chiang Kai Shek tantjep kaki di Oetara, lantas terbit karewelan dengan Canton. Sadari itoe waktos Nanking dan Canton masing-masing mamerenta dengan terpisas. Terang sekali, itoe ada tida baek bagi persatoean di dalam negri, tapi sekalipoen beroelang-oelang didajaken boeat manjptaken perdamaian, toch roepanja itoe doea fihak tida bisa bergandengan tangan. Tapi sekarang keadahan telah berobah. Kalliannja, pemitjaraan-pemitjaraan jang banjak dilakoeken sapandjang itoe sakean banjak taon telah mangasih hasil. Dalem Congres Kuo Min Tang jang paling belakang roepanju orang soeda dapetken katjotjokan dan sekarang orang boleh harep jang soewal „Oetara dan Selatan“ mendjadi beres. Tentoe sekali ini ada sanget penting boeat Tiongkok. Satoe negri jang alamken kasoekeran begitoe besar, dan terpetjah lagi dalem bagian „Oetara“ dan „Selatan“ tentoe sekali amat soesah mangoempool tenaga penoeh. Linjapnja perselisihan Nanking — Canton kombali berarti satoe tiang perwatesan dalem djalanan jang menoeedjoe ka persatoean. Baek boeat oeroesan dalem maoepoen bagi kadoedoekan Tiongkok terhadap loear negri, itoe katjotjokan antara Nanking dan Canton aken mangasih banjak faedah. Kefaedahannja boeat oeroesan dalem adalah, satoe tindakan jang didjalanken oleh pamerenta goena kapentingan negri, aken bisa berliakoe di saloeroe negri dan didjalanken zonder diroesakin oleh satoe atawa laen golongan jang merasa tida bergantoeng pada Nanking. Dalem kalangan politiek itoe berarti, jang Nanking troesa koeatir lagi dibokong dari belakang. Sabegitoe lama antara Nanking dan Canton belon tertjapei katjotjokan,

Nanking salamanja moesti perhatiken, jang pada soeatoe hari Canton mendadak bisa angkat sendjata. Tapi sekarang itoe tida bisa kedjadian lagi. Djoega terhadap loear negri itoe persatoean ada penting. Orang bisa mangarti, ada tida baik bagi prestige Tiongkok djikaloe ada doea pamerentahan jang maoe saling berkoeasa. Pada pamerenta mana loear-negri moesti beroeroesan? Itoe negri-negri asing betoel sanantiasa beroeroesan dengan Nanking, tapi saban waktoe bisa kedjadian jang Canton aken desek Nanking dan tida trima baik segala djandjian jang dibikin dengan Nanking. Katjotjokan Nanking—Canton berarti, bahoea salandjoetnja tjoema ada satoe pamerenta. Satoe pamerenta boeat antero negri! Prestige Nanking tentoe aken mendjadi naek tinggi sekali dan itoe aken berarti, salandjoetnja pamerenta Nanking aken bisa beresken segala oeroesan dengan kakoeasaan lebih besar. Pasti sekal tida terlaloe gegabah boeat mendoega, bahoea sikap keras dari Tiongkok

dalem conflict ini kalih dengan Japan ada berdasar atas itoe katjotjokan antara Nanking dan Canton. Boekan sadja sebab Canton tentangkan Japan dengan keras dan Nanking tentoe sadja koedoe perhatiken itoe sikap di mana sekarang orang bakerdja sama-sama, tapi sebab, seperti soeda dibilang sekarang orang merasa tida aken bisa dibokong dari belakang lagi!

Marilah kita harep, katjotjokan antara „Oetara” dan „Selatan” di tempo jang mendatengin aken djadi djedjak betoel dan itoe pertjidraan aken linjap dengan pasti. Maski bagaimana soeker poen adanja keadahan di dalem dan loear negri bagi Tiongkok, toch satoe Tiongkok jang bersatoe aken lebih gampang bisa lawan kasoekeran-kasoekeran terseboet dari pada satoe Tiongkok jang terpetjah-belah. Dari itoe kita oelangken, maskipoen bagaimana gelap adanja keadahan Tiongkok ini waktoe, toch ada djoega tjahaja terang.

Djemblatan di soengei Mareh jang dibikin oleh tentara Italiaan

Kliroe.....!

Oleh: Anak Desa — Soekaboemi.

„Kliroe, akang.....” kadengeran satoe soe-
ra prampoean jang meratap: „Kalo kae doega
saja bikin perhoeboengan rasia dengan Agoes. Ia
bener ada anaknja saorang hartawan dalem ini
kampoeng, saorang mampoeuh jang tida ada ban-
dingannja, aken tetapi boeat saja itoe semoea
kekajahan tida ada harganja. Kaloe bener saja
berhati doewa dan saja ada tjintaken dirinja
Agoes, soedah tentoe ini meniet saja tida berda-
depan akang, saja tentoe menikah dengan Agoes
sebab doeloelan ia pernah madjoeken lamaran,
tjoema saja menolak sebab saja tida tjinta pada-
nja sekalipoen ia ada mempoenjal itoe toempoe-
kan harta. Saja tjinta pada akang, maka djoega
saja trima nasib hidoep dalem kamiskinan, tapi
sebaliknja saja merasa bangga dengan akang poe-
nja perhatian pada saja, hingga dengan tida me-
rasa sekalipoen kita orang hidoep kakoerangan
saja rasaken saja ini hidoep dalem kamachoer-
moeran dan kegoemilangan.....”

Demikian ada teroesannja itoe perkatahan
jang dioetjapken oleh Soeratna, istrinja Dradjat,
satoe penggawe S. S. jang gadjihnja tjoema ti-
bang tjoekoep boeat marika makan dan pake.

„Tapi Nana,” begitoe kadengeran soewara
bengis dari Dradjat menjaot: „Saja tida bisa di-
klaboecin oleh kae,” saja soedah denger terang
bagaimana orang telah siarken kabaran jang kae
ada berhoeboengan dengan Agoes. Saja mellat
dengan mata sendiri bagaimana kae bitjara den-
ngen Agoes. Djanganlah kae sangkal ini sebab
saja berani bilang kerna saja menjataken sen-
diri!”

„Akang.....” menjegat Soeratna dengan soewa-
ra di leher dan melelehken aer matanja.

Tapi Dradjat kaliatannja soedah tida bersabar
poela boeat istrinja lama-lama tinggal di roemah-
nja. Ia ingin sekoetika itoe istrinja boleh pergi
persetan, itoe istri jang tida setia dalem angge-
pannja.

Matanja Dradjat tida sahari - harinja telah
mendjadi begitoe beringas mellat Soeratna. Dengan
soewara keras ia membentak: „Pergi lantas, sebab
saja tida maoe piara satoe istri jang tida setia!”

Soeratna mengawaskan pada soewaminja, aken
tetapi itoe sorot mata jang tadjem dan penoeh
dengan amarah memblikin Soeratna tida brani oe-

tjapken perkataan lagi dan ia laloe bawa koffer-
nja, dengan nangis sesenggoekan ia berdjalan ka
loewar dari roemahnja Dradjat.

Dradjat telah memandangi istrinja jang ber-
tindak begitoe lesoeuh, sampe kamoedian linjap pa-
da satoe tikoengan.

„Ia soedah pergi, oh, itoe prampoean tida se-
tia!”

Demikian ada grendengannja Dradjat tatkala
ia mellat jang istrinja soedah berlaloe.....

Tjepet satoe boelan telah liwat sedari Soerat-
na pergi dari roemahnja, Dradjat poenja hati se-
nantiasa inget sama dirinja itoe istri.

Ia tida taoe kenapa ia bisa kasian pada itoe
istri jang tida setia.

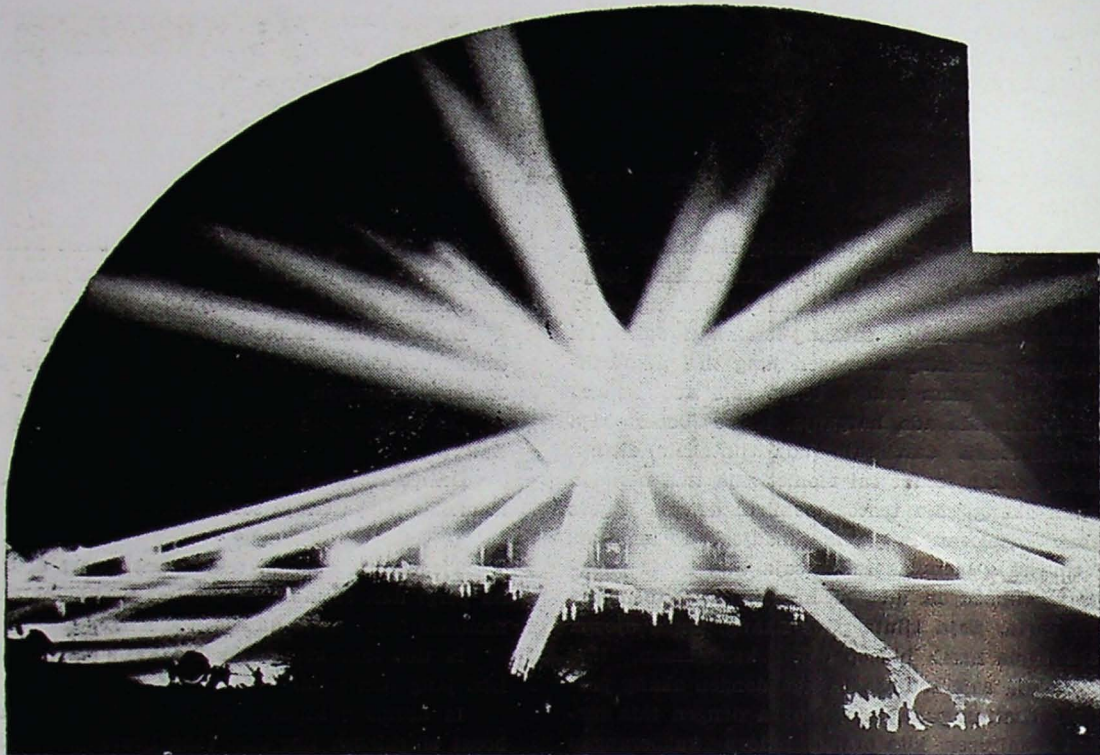
Ia doeloelan soedah ambil poatoesan pendek
boeat singkirken itoe istri jang tjoerangin soewa-
minja, aken tetapi sekarang telah berbalik pikiran
dan kasian pada dirinja itoe prampoean jang ia
kena oesir dengan tida maoe tjari taoe doeloe doe-
doeknja perkara jang sebenernja.

Doewa taon lamanja ia menikah dengan Soe-
ratna, sebegitoe djaoeh ia saksikan Soeratna poe-
nja tingkah lakoe ada baek sekali dan menjlnta
pada soewami, tapi dengan sekoenjoeng-koenjoeng
ada itoe kabar bahoea Soeratna telah bikin per-
hoeboengan rasiah sama Agoes.

Dradjat poenja adat berangasan, maka tida
heran, begitoe ia dapet itoe kabar angin ia laloe
selidikin tingkah lakoenja iapoenja istrinja, ia ka-
tjelè sebab Soeratna tetep oendjoek kagoembran-
han terhadap dirinja.

Dradjat merasa heran dan pikir dengan ma-
teng itoe tjerita angin, tapi achirnja ia poenja
adat jang keras membawa ka kliroean, sebab ia te-
lah ambil poatoesan boeat tjereken dirinja Soerat-
na. Sebagaimana disebelah atas kita toetoerken,
Dradjat telah singkirken istrinja dengan tjara be-
gitoe kedjem dan toedoeuh itoe prampoean bkin
perhoeboengan rasiah sama Agoes, sedeng dalem
itoe hal ia masih sangsiken. Tapi depannja Soe-
ratna ia telah pastiken dan bilang, bahoea ia da-
pet denger dan liat sendiri Soeratna poenja ting-
kah lakoe jang sifatnja tida bersetia pada soewa-
mi.

Sekarang sasoedahnja liwat satoe boelan Soe-

PERMAENAN ZOEKLICHT - dari tentara Amerikaan di Hawaii koetika baroe ini minister paperangan Amerikaan Dern koendjoengken itoe negri.

ratna angkat kaki dari roemahnja, itoe kamoerkan jang kahormatannja merasa disia-sia oleh satoe prampoean, Dradjat mendjadi sedar dan inget sama kakliroeannja.

Kapan diwaktoe sore ia telah ambil poetoesan tetep boeat ambil poelang istrinja, maka ia telah berslap dan dandan rapih sebagaimana moestinja.

Koetika sampe di kampoengnja Soeratna oedara soedah mendjadi gelap. Tapi ia berdjalan dengan tabah dalem itoe keadahan gelap-goelita.

Djalan ka roemahnja Soeratna moesti liwatin bebrapa tempat jang lebet dengan papoehoeonan, itoe roemah mentjil sendirian.

Dradjat dengan tjoema dikawanin oleh lapoenja sebatang golok sedikit poen tida merasa takoet djalan di itoe tempat jang bisa kedjadian ia aken alamken ganggoean beboeronan oetan.

Tatkala Dradjat ampir sampein roemahnja Soeratna, sekoenjoeng-koenjoeng lapat-lapat ia ada mendenger djeritannja saorang prampoean. Aken kamoedian itoe djeritan telah linjap poela dari koemandangnja.

Dradjat tjepetken tindakannja dengan hati berdebar.

Ia sampe dan denger-denger di roemahnja Soeratna tjoema sepi sadja, aken tetapi koetika

ia maoe bertindak dan mengetok pintoe roemah, satoe soewara bergadoebrakan telah membikin hatinja djadi terkedjoet, itoe soewara bergadoebrakan kamoedian dibarengin oleh treakan pelahan dari saorang prampoean, seolah-olah itoe treakan dikaloewarken dalem kalelahan.

Dradjat dengan tjepet dobrak itoe pintoe.

Dari terangnja lampoe tempel, Dradjat telah nampak satoe lelaki dan satoe prampoean lagi bergoelet.

Itoe prampoean kaliatannja soedah lelah sekali dan ampir kena dibekoek oleh si lelaki kedjem.

Marika jang mendenger soewara pintoe didobrak begitoe keras sama menengok ka djoeroesan pintoe, ternjata jang dateng ada Dradjat:

„Akang!.....” itoe prampoean menjeboet, ternjata ia ada Soeratna. Dan waktoe ia abis oetjapken itoe lantas roeboeh pangsan dengan ramoet soedah tida keroean matjem.

„Agoes!.....” kata Dradjat dengan soewara sember tatkala sekarang mendapet taoe jang itoe lelaki ada Agoes.

Sementara Agoes poen telah menjeboet nama-nja Dradjat.

Itoe waktoe itoe doewa djanten telah berhad-

pan satoe sama laen dengan golok ditangan.

„Dengen maksoed apa kaeo masoek dalem ini roemah dan perkosa akoe poenja istri?” tanja Dradjat sasoedahnja ia tetepken hatinja jang moerka sekali.

Agoes tertawa dan kamoedian kata: „Djangan tjampoer ini oeroesan, sebab kaeo toch soeda lepas lstrimoe dan ia sekarang bakal djadi akoe poenja istri.”

Dradjat semangkin moerkah denger itoe oetjapan, sebelonnja ia menjerang telah didoeloein oleh Agoes, tapi tjepet Dradjat bisa menangkis itoe serangan dengan goloknja.

Marika djadi berklal dalem itoe roemah.

Sebentar kamoedian kadengeran Agoes break dan laloe roeboeh dengan berloemoeran darah. Ternjata ia kena sendjata tadjemnja Dradjat.

Dradjat liat Agoes roeboeh, ia menjamperin dengan maksoed maeo abisken napasnja itoe pengroesak, aken tetapi kaboeroe Soeratna dateng menjegah dengan pegangin tangannja Dradjat jang pegang golok.

„Kaeo soedah bikin ia loeka, akang. Djangan kaeo abisken djiwanja, sebab itoe ada satoe kadosahan jang terlarang sekali oleh Toehan!”

Demikian Soeratna memoehoen.

„Tapi ia soeda begitoe berani maeo perkosa kaeo poenja diri Nana,” kata Dradjat, „maka pantas sekali kaloe ia mendapat bagiannja.”

„Itoe boekannja ia poenja salah, tapi saja poenja orang toea jang mata doelitan dan serahkan diri saja pada Agoes, di loewar saja poenja taoe...”

Dradjat tida langsoengken niatannja, boeat abisken napasnja itoe pengroesak, hanja ia madoejen pertanjanahan dengan tadjem dan bengis fatsal itoe tjerlita diloewaran ia (Agoes) poenja perhoeboengan dengan Soeratna apa betoel. Boeat ini Agoes jang soedah merasa kapok dengan kegagahannja Dradjat soedah tjerlita teroes terang, jang itoe kabaran sebenernja ada tida betoel. Ia sendiri jang soeroe siarken itoe, soepaja Dradjat lepas lstrinja aken kamoedian ia bisa poenjai sebab pada Soeratna jang ellok, ia djatoh tjinta sedari doewa taon jang laloe.

Lantaran Agoes minta-minta ampoen terhadap itoe perboeatan, jang djoega mendapat toendjagannja dari Soeratna, Dradjat bikin abis itoe hal sampe disitoe.

Agoes laloe bangoen dari tempat roeboehnja dan permisil boeat poelang. slapa telah dianter oleh

TJILAKA

lampoe njang moerah itoe tida baik dan berbahaya.

lampoe njang baik itoe terang dan hemat, menjenangkan dan koeat, inilah:

PETROMAX

LINDETEVES-STOKVIS

Dradjat.

Sembari djalan Agoes njatakan pengrasahan menjeselnja atas iapoenja perboeatan jang tida baik dan ia berdjandji seteroesnja aken menjjadi orang baik-baik, aken tida membikin merosot deradjatnja iapoenja leloehoer.

Terhadap ini Dradjat poen ada mengandjoerin. Koetika Dradjat masoek poela ka dalem ia liat Soeratna masih mengglepok di bawah lantaran merasa lelah sekali sebab itoe pergoeletan dengan Agoes.

Dradjat sekarang mengarti bahoea dirinja kliroe mendoega, maka ia laloe samperin lstrinja, pe-loek itoe istri jang sebenernja ada setia padanja. Dengan soewara berbisik ia kata:

„Saja kliroe.....!”

Soeratna tjoema memandang padanja dengan bersenjoem dan aer matanja meleleh saking merasa sanget girang soewaminja jang tertjinta sekarang sedar dari kallroeanja.....

Doenia Sport

PAMANDANGAN VOETBAL MINGGOEAN.

Week-end jang laloe ada manjoegoehken ber-
bagi surprises.

Ini kombali memboektiken benernja itoe pem-
bilangan, bahoea dalem kalangan voetbal orang
sanantlase moesti taro perhatian pada hal-hal
jang tida terdoega, jang bisa mangasih pangaroeh
pada djalannja competitie.

Begitoelah pertama-tama Hercules telah kena
disengkilit oleh B. V. C. (1—2). Orang pasti tida
aken brani ramalken dari di moeka, bahoea be-
lang-merah aken kena didjatoken oleh koening-
itam. Samentara itoe, ini kasoedahan aken membi-
kin Hercules poenja kadoedoekan djadi samingkin
meresot, sedeng di laen fihak itoe ada mangoen-
djoek lebih njata ka djoeroesan perbaekan dari
B.V.C.

Laen uitslag jang berada di loear doegahan dan
jang lebih penting boeat djalannja pergoeletan
goena kampioenschap adalah kekalahan S. V. J. A.
terhadap Oliveo (4—5).

Ini kasoedahan membikin kans-kampioenschap
dari Jong Ambon mendjadi lebih ketjil, sebab de-
ngen begitoe marika kailangan lagi doea punt dan
totaal soeda alamken 5 puntenverlies. Ini berarti
3 puntenachterstand terhadap U. M. S. dan 2 pun-
ten terhadap B. B.

Boeat U. M. S. ini kasoedahan pasti ada baik-
nja. Sebab dengan begitoe, ia poenja rivaal koe-
rangan lagi satoe, sekalipoen belon bisa dikata
Jong Ambon terkatjoewali lebih djaoeh dari per-
goeletan goena kampioenschap. Sekarang biroe-
poeti teroetama haroes perhatikan pada B.B., atas
siapa marika tjoema mamegang 1 puntenvoor-
sprong. Djikaloe tanggal 7 December jang aken
dateng kawan-kawannja Kek Boo bisa djatoken la-
wanan terseboet, tentoe sekali marika poenja ka-
doedoekan aken djadi samingkinkin tegoeh dan
kans atas kampioenschap ada besar sekali.

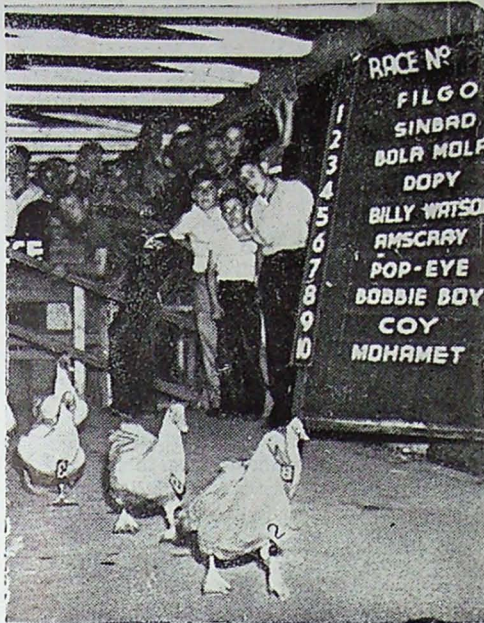
Tentang ini baik kita tida ramalken apa-apa,
sebab, seperti di atas soeda diterangkan, permae-
nan voetbal itoe ada penoeh surprises.

Dalem pergoeletan boeat tempat paling atas
dalem golongan 2e klasse A, satoe rivaal telah
kena terpoekoel, jaitoe V. V. M. Di week-end jang
laloe shrit idjo telah trima kadatengannja leaders
dari marika poenja golongan, jaitoe S. V. B. B.-
reserves dan terpaksa manjerah kalah 1—2. Ini
membikin puntenachterstand dari V. V. M.-ers
djadi samingkin besar. Sekarang Sparta ada men-
djadi concurrent paling keras dari B. B. 2.

Dalem golongan 2e klasse B, teams jang ma-
nempati kadoedoekan seblah atasan, telah ber-

BALAPAN KOEDA dengan rintangan-rintangan di Sandown (England).

BALAPAN BEBEK.—Di Amerika baroe ini diadaken balapan bebek. Katanja itoe balapan berdjalan dengan dengan spanmend.

djoempah dengan teams jang berada di sebelah bawahan. Kasoedahan-kasoedahan dari ini pertandingan-pertandingan ada tjotjok sama orang poenja doegaan, jaitoe teams jang terseboet doeloan telah menggondol itoe kadoea punten jang dihadia-ken.

U. M. S.-reserves telah trima kadatengannja Vios 2, dan dengan tida banjak tjingtjong telah kirim poeiang itoe tetamoe-tetamoe dengan keka-lahan 3—1.

Di lapangan Koningsplein Zuid B. V. C. 2 telah mendjadi toean roemah dari T.N.H. 2, pada siapa marika soeda paserah itoe kadoea punten (2—6).

Ini waktoe puntensverschil antara leaders ini golongan, U. M. S. 2, dan T. N. H. 2 dan ketjil sekali, jaitoe 1. Djoega S.V.J.A. masih ada mempoenjai kans.

Kita manoenggoe sadja, siapa achirnja aken kaloe ar sebagi kampioen.

„Koningsplein Estafette”, jang dilangsoeng hari Minggoe tanggal 24 November jang laloe. Waktoe start.

Competitiestand:

1e klasse:

	Maen	Menang	Serie	Kalah	Punt	Doelvoor	Doeltegen
U. M. S.	6	5	—	1	10	19-	6
S. V. B. B.	6	3	3	—	9	8-	5
S. V. J. A.	6	2	3	1	7	17-	11
Hercules	6	2	2	2	6	12-	10
Oliveo	6	3	—	3	6	13-	20
B. V. C.	7	2	—	5	4	10-	13
T. N. H.	5	—	3	2	3	8-	13
Vios	6	1	1	4	3	11-	18

2e klasse A:

S. V. B. B. 2	7	6	1	—	13	18-	5
Sparta 1	6	4	2	—	10	23-	12
V. V. M. 1	6	4	—	2	8	20-	9
Hercules 2	7	3	—	4	6	15-	16
U. M. S. 3	7	3	—	4	6	21-	19
B. V. V. 1	7	2	1	4	5	16-	25
Assihaam 2	7	2	1	4	3 ^o)	18-	25
Oliveo 3	7	—	1	6	1	9-	30

^o) Assihaam 2 potong 2 punt.

2e klasse B:

U. M. S. 2	6	5	1	—	11	18-	6
T. N. H. 2	6	5	—	1	10	16-	10
S. V. J. A. 2	6	4	1	1	9	18-	5
Oliveo 2	5	2	—	3	4	12-	10
Assihaam 1	6	2	—	4	4	8-	11
Vios 2	5	1	—	4	2	8-	17
B. V. C. 2	6	—	—	6	0	3-	24

CHARLIE CHAPLIN dalem ia poenja film baroe, „Modern Times” de-
ngan Paulette Godard.

Film

FILM dan SANCTIES

Duitschland tarik kaoen-
tongan.....

Sebagi tindakan-tindakan mem-
bales jang diambil oleh Italie be-
gitoe lekas negri-negri di Geneve
ambil poatoesan aken djalanken
sancties terhadep padanja adalah
terlitoeng djoega larangan pama-

soekan rolprenten jang berasal
dari semoea negri-negri jang toe-
roet djalanken sancties pada Ita-
lie. Lebih djace semoea films, di
mana kapandeannja bangsa Ing-
gris ada dikamoekaken, dilarang
dipertoendjoeki. Pakerdja'an sa-
ma-sama antara Frankrijk de-
ngen Italie dalem hal fabricatie
film poen lantass dibrentiken. Ate-
liers baroe telah diberdiriken, soe-
paja kasananja Italie tida begi-
toe bergantoeng poela pada flim
import boeat isihken programma
dari bangsal bangsal gambar
ldoep.

Doea films jang pertama jang

telah alamken poekoelan dari itoe
larangan pemasoekan adalah
film Inggris „Bosambo” dan film
dari Paramount „Bengaalsche
lanciers”. Jang terseboet blaka-
ngan ada fabrikaat Amerikaan
dan Amerika, jang tida toeroet
djalanken sancties soenggoe bo-
leh dibilang ada disoeka sekali di
Italie, dan itoe film „Bengaalsche
Lanciers” soenggoeh moesti di-
akoeh ada film bagoes, aken tet-
api di sini telah ditondjol-
ken bangsa Inggris sebagai satoe
bangsa jang pande. Lantaran per-
hoebongan antara Italie dan En-
geland sekarang ada saoepama mi-
njak dengan aer, maka dikoeatir-
aken terdjadi kariboetan kaloe
ini films dipertoendjoeki di Ita-
lie, dan begitoe lah itoe film soeda
dilarang masoek di Italie. Sama
sekali tida ada dikandoeng ingetan
boeat meroegiken itoe kawan-
kawan di Amerika tapi lanta-
ran officier officier Inggris jang
ada maen dalem ini film diloe-
kiskan sebagai gentlemen jang
begitoe poetih bersih, orang-orang
Italiaan tentoe tida soeka liat
itoe.

Soeda tentoe sadja sancties aken
meroegiken pada importeurs film
dari loear negri. Sekarang soeda
diadakan perdjandjian aken ba-
kerdja sama-sama dengan Duitsch-
land dalem hal membikin film da-
lem bahasa-bahasa Italiaan dan
Duitsch, boeat mana sekarang soe-
dah diatoer perdjandjian-perdjan-
djiannja. Italie sebrapa bisa hend-
dak lepaskan dirinja dari laen-
laen negri, soepaja dalem segala
oeroesan ia traoesah bergantoeng
pada laen-laen negri dan seka-
rang soedah diambil tindakan-tin-
dakan djoega boeat bikin soepaja
di sana bisa dibangoenken satoe
filmcentrum, jang tida kalah de-
ngen poesat pembikinan film dari
laen-laen negri. Sajang sekali
ateliers jang boleh dibilang masih
baroe dari Cines belon lama ini
soeda terbakar abis; itoe atelier
kamoedian soedah diambil over
oleh Calro Roncoroni, jang seka-
rang ada mendjadi saorang, pada
siapa Pamerentah Italiaan ada
taro penghargaan'an besar sekali.
Pada Roncoroni soedah diberikan
lapangan-lapangan besar di Rome
dengan gratis, soepaja ia bisa
diriken ateliers baroe di sitoe. Itoe
ateliers aken dibikin tida djace
letaknja dari Ostia, samentara

segala pesenan pekakas-pekakas dan sebaginja aken dilakoeken pa da Duitschland, kerna Duitschland toch tida toeroet ambil bagian pa da sancties, samentara itoe negri poen soeda bisa berlakoe tjerdik aken goenaken ini koetika jang baek boeat tarik kaentoengan.

Koendjoengannya graaf Paolo Munichl dan Guido Mancinelle (directeuren dari „Societa Anonin a Films Attualita“) pada Tobisklangfilm di Berlijn, berhoetoeng ini ha, djadi ada penting sekali. Italie ternjata tida soeka pikir lama-lama boeat ambil tindakan aken berdiriken sendiri satoe industrie film di negrinja.

FILM DAN MODE.

Bebrapa taon berselang orang masi belon bisa bitjara tentang „film dan mode“, tapi lebih doeloe moesti seboet mode dan kamoedian film. Itoe waktoe Parijs masi berkoeasa di doenia dari prampoean elegant. „Haute Couture“ telah tepken mode boeat segala dan boeat sasoeatoe orang, djoega boewat bintang film paling kasohor. Bintang bintang sebagai Gloria Swanson dengan teneo-teneo pergi ka Europa aken beli costumes di Parijs boeat dipake dalem iapoenja film baroe. Dan banjak prampoean prampoean Amerikaan di waktoe dateng di Amerika didjatakan denda berat sebagai smokkeltaarsters. Marika selaloe tjoba seloendoe pin costumes dan barang-barang mode jang dibeli di Parijs, maski oleh douane ada didjaga keras dan banjak kali diperingetken boeat singkirin bea masoek jang sanget tinggi. Tapi seringkali boekan ada perkara dari menjinkirin, sebab seringkali marika kadjeblos. Malah rekening rekening jang dipalsole tida bisa menocloeng dalem hal ini, sebab penggawepenggawe pabean taoe betoel harjanja.

Hollywood dan New York, itoe doea poesat dari film-industrie Amerikaan — dan New York jang djadi djoega poesat dari mode Amerikaan dan conferentie industrie — samentara itoe tida brenti, sabelonnja marika beroentoeng reboet kakoesasahaan dari Parijs. Sekarang modeshows dari New-York jang berkoeasa di Amerika, kendati tempo tempo orang masi denger tentang Parijs, tapi tjoema boeat sebagian ketjil dari golongan elite. Golongan jang ter-

JACK HYLTON, itoe bandleader Inggris jang terkenal, berangkat ka Amerika aken maen film. Satoe filmactrice Inggris tjilik, Deidre Gale, mengasih slamet berpisah padanja.

besar dan djoega orang-orang jang sedikit mampoe dari kaoem pertengahan sekarang moesti meliati modenja ditetepken oleh New York dan Hollywood dan sebagi kasoedahan dari perhoeboengan-perhoeboengan tjepet, radio dan film, ini mode Amerikaan djoega melangkah laeot. Dan dengan begitoe bisa kedjadian, satoe mode, jang dipake di Hollywood, di Parijs djoega lakoe dan dianggep sebagi „houte chique“.

Doeloe satoe mode dimoelai oleh satoe prampoean dari kalangan tinggi atawa oleh satoe tooneel-spielster jang terkenal atawa di-oendjoeken oleh mannequins pada publik. Sekarang ini djoega masi kedjadian, tapi kasoedahannya tida bisa dibandingken dengan apa jang saorang seperti oepamanja Greta Garbo berboeat di lajar poeti.

Dalem „The Painted Veil“ (De honte sluijer) Greta Garbo ada pake satoe toetoeop kepala, jang ada satoe copie dari itoe topi, jang doeloe dipake oleh bangsa Manchou. Ini topi ada tanda dari marika poenja keagoengan. Ini symbol dari keagoengan pada Greta poenja riasan ramboet telah meroepachu. Ini topi ada tanda dari marika roemah roemah mode jang tiroe dalem roepa roepa ampir tida bisa menjokoepi banjankja permintaan.

Ini tida sadja mengenaken pada toetoeop kepala, djoega tjaranja bintang-film atoe ramboetnja ditiroe dan tentoe sadja diporpageer special oleh coiffeur dan coifeuse. „Little Woman“, itoe film jang di bikin menoeroet boekoenna Louise Alcott jang kesohor („Onder Moeder's vleugels“) telah taro Katherine Hopbuur satoe actrice jang

ada alasan boeat itoe. Film telah djadi satoe mode-arbiter begitoe internasionaal, hingga kebanjakan orang jang meliat film dari pakeannja bintang film dengan laetas bisa menjataken, bebrapa toea adanja film.....

DJOEGA SATOE BINTANG FILM.....

Banjak orang penggemer non-ton bioscoop pastilah masi inget pada itoe binatang chimpansee, Jiggs jang telah pegang hoofdrol dalem film „Tarzan”. Ini monjet telah memboektiken, bahoea di Hollywood boekan sadja nona-nona tjantik, hanja djoega binatang binatang monjet jang djelek bisa bikin carriere di sana. Itoe binatang sedari doeloe soeda oendjoeiki tanda-tanda mempoenjai aanleg

besar boeat maen dalem film. Sasoeadahnja ia tida merasatakoet-takoet lagi, ia laloe berdiri di depan camera sebagaimana satoe acteur film toelen.

Madjikan ini bintang film ber moela dapet honorarium 50 dollar saminggoe. Ini sama sekali tida terlaloe tinggi boeat di Hollywood kendati ini tcoh soeda berarti penghasilan tida koerang dari pada 2500 dollar dalem sataonnja.

Ssoedah ia dapet succes jang baik, madjikannja itoe monjet minta bajaran lebihan, dan moelai dari tanggal 1 October Jiggs soeda bisa dapet gadji 350 dollar saminggoe.

Di Hollywood ada terdapat bintang-bintang film jang tida trima bajaran di tangannja, begitoe poen adanja dengen...journalisten.

populair sekali di New York, di poesat dari perhatian dari boleh dibilang seantero doenia. Dalem film Katherine telah atoer ramboenja setjara speciaal dan itoe telah bikin ia begitoe menarik, hingga bikin banjak gadis - gadis dan prampoean dari iapoenja type, djoega toeroet atoer ramboenja precies seperti ia.

Film djoega mempoenjai pengaroo boeat introduceer pendapat-pendapatan dari abad doeloe dalem mode ini waktoe. Norma Shearer dari „The Barrets of Wimpolestreet”, satoe film jang terkenal telah membantoe orang balik ka djaman koeno menoeroet anggapan anggapan baroe.

Mode-ontwerpsters dari Hollywood gambar model-modelnja speciaal menoeroet type, jang itoe bintang film mewakili. Greta Garbo madjoeken perminta'an-perminta'an laen dari Jean Harlow. Marlene Dietrich djoega ada satoe klasse sendiri. Dalem film „Catherine the Great” ia pake satoe kopia dari bont, jang tida lama laetas ditiroe di banjak negri. Radja-radja dan ratoe ratoe mode dari Parijs dengen teroes terang aloe, jang film telah kalahken marika. Dan itoe ada jang paling baik, apa jang marika bisa berboeat. Marika poeter balik rol dan menerangkan, marika kebanjakan dipengaroekan oleh film.

Molyneu, jang telah bikin pakeun kemanten bagi prinses Marina, sekarang hertogin dari Kent dalem satoe interview telah tjerita, jang ia soeka trima sasoeatoe pikiran jang dibriken oleh film. Jeanne Lavin, satoe ontwerpster jang terkenal kasi taoe, sering dapetken andjoeran dari satoe bintang film, Jean Worth djoega merasa enthousiasit terhadap film. Lucien Lelong malah menerangkan, jang mode dari ini waktoe tida bisa tinggal di loear film, tapi ia tambahkan, jang film tida bisa ada zonder radja radja mode. Menoeroet ia itoe doea hal tida terpisah satoe dengen laen dan sendirinja bakerdia sama sama.

Begitoeelah film dalem bebrapa taon telah sampeken apa jang orang lebih doeloe tida brani mendoega. Weenen dan Berlijn sering-icali telah tjoba boeat reboet Parijs dari iapoenja makotta dari ratoenja mode. Dan djoega Italia berdaja boeat tjiptaken satoe mode sendiri. Dengen sia-sia. Dan boeat sekarang memangnja tida

WILLY COSTELLO, itoe filmacteur Blanda jang terkenal, minggoe jang laloe telah sampe di Tjililitan bersama istrinya dalem tournee di Javu.

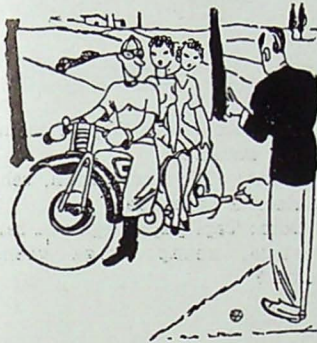
Roepa-roepa

PANORAMA

HARGA ABONNEMENT
Boeat Indonesia 3 boelan ... f 2.50
Loear Indonesia 3 boelan ... f 4.—

TARIEF ADVERTENTIE:
Dikirim atas perminta'an.
Bureaux: Stadhuisplein 41
Tel. Nos. Bt. 1092 en 1739

RESERVE.

— He, kenapa loe bawa doea mona di douzit?

— Satoenja boeat reserve

TJIALAT.

— Kenapa loe pasang kantjing sendiri? 'Kan baekan masoek advertentie aken tjari istri?

— 'Oeda goea masoekin advertentie dan djawaban jang goea trima semoeanja sama boenjinja, jaitoe: „Toean boleh ambil istri saja”

„KEDJAM”.

— Tjoba liat kedjamnja anak-anak djaman skarang

— Apa itoe kae poenja andjing?

— Boekan, tapi itoe pantji akoe poenja

SOEKA NGADOE ?

— Apa loe djengkel jang anak-anakloe soeka ngebohong?

— Tempo-tempo goea malah djadi djengkel kaloe diaorang bi-tjara perkara jang teroes-terang.

NANTI KABERATAN ?

Soeami: Apa kae poenja pesawat tida nanti djato kaloe istri-koe jang toempakin?

ADA KABARNJA.

— Apa loe ada trima kabar dari temenloe jang bikin perdjanaan dengan motor ka saleroe negri?

-- Ada jante- satoe kalih dari kantor politie laen kalihnja dari roemah saki

DOEA DJAWABAN.

SAKING KABIASA'AN.

Radio-omroeper (satelah bikin poelas ia poenja baji): Dan dengen ini kita toetoepprogramma boeat ini malem.

Njonja roemah: Apa kae mae akoe kasih bier dan lantasa kae lakoeken satoe pakerdja'an boeat akoe?

Orang glandangan: Ja dan tida, njonja!

DASAR ANAK KETJIL.

Dora: Kenapa si Moppie goemeteran, mama?

Mama: Dia, kadinginan, sebab hoeloenja kaga ada.

Dora: Tapi papa kaga ada ramboetnja, kenapa kaga goemeteran?

SALAH MENGARTI.

Njonja: Apa, ini boeroeng bisa mangoetoeck?

Toekang boeroeng: Tanggoeng bisa, njonja!

TIDA KEDER.

Katjoeng (jang bawain soerat jang membikin toean sep mara-mara): Apa saja moesti toenggoe djawaban, toean?

„MAKANAN”.

Pangemis: Apa kae poenja andjing soeka menggigit?

Njonja: Ja, dan djangan kae masoek, — akoe ada tjerewet dalem perkara, makanan akoe poenja andjing

Gandjarannya satoe Pengeretan!

(Tjerita pendek)

Oleh: JE KADE.

Kim Hiong Pek bergelar boekiedjin dan istrinya, Tjian-sie, serta anaknja tinggal di dalam kota Tjietjioe dengan memboeka satoe waroeng beras yang berdjalan amat mempoewasken, dari mana ia dapel tarik kaoentoengan tida sedikit, hingga itoe ka'at boleh dibilang ia ada tjoekoeop hartawan dan banjak oewang. Lantaran itoe djoega, orang-orang jang tinggal berdekatan padanja, tida ada jang brani berlakoe koerang adjar atawa menimboelken hal-hal jang tida sopan. Pendek orang taro perindahan besar padanja.

Ia tjoema mempoenjaj satoe anak prampoean Boen Swie namanja, jang selaeu ada satoe anak toenggal, poen tida mempoenja paman, toea atawa moeda; lantaran itoe, orang tida oesah heran apabila Hiong Pek laki-istri sajang sekali padanja, melebihi segala apa jang ada di doenia.

Tapi siapa njana, sebagimara pepatah ada bilang bahoea nasib manoesia terpoeter laksana roda kantaran, satoe waktoe beroentoeng dan laen koetika tjilaka besar, Boen Swie jang telah sampeken oesiah lima taon dan tadinja mpoenjaj bakat-bakat katjantikan locwar biasa, sekoenjoeng-koenjoeng diserang penjakit mata jang tjoekoeop heibat bagi anak-anak dalam itoe oesiah. Banjak thabib-thabib ternama dari sakiter itoe tempat telah dioendang, boeat dioedji masing-masing poenja kepandean goena obatin matanja itoe nona ketjil; tapi achirnja ternjata tida ada barang satoe orang jang mampoeh semboehken penjakit terseboet, hingga kamoedian matanja itoe gadis mendjadi lolong alias atengah boeta.

Karoean sadja hal itoe membikin Hiong Pek dan istrinja mendjadi kesel boekan kapalang, tetapi sebab Thian ada lebih berkoewasa dari pada manoesia, toch Hiong Pek tida bisa berboeat soeatoe apa, selaennja senantiasa mengelah napas pandjang-pendek dan mengeroes dada dengan pikiran pepat.

Tapi sang nasib tjilaka roepanja be'on mersa poewas sampe di sitoe, seperti djoega kaom koelawarganja Kim Hiong Pek itoe asal moelanja telah banjak berboeat kadosa'an-kadosa'an jang membikin laen orang tjilaka, sebab djoestroe be'on ada tiga taon sadjek Boen Swie matanja seperti boeta, atawa Hiong Pek lantass terserang pe-

njakit typhus jang achirnja membawa ia ka lombang koeboer. Lantaran itoe, Tjian-sie poenja ka doeka'an saepama sampe di poentjak jang paling tinggi sahingga pikirannja seperti was-was (satengah gila), hingga kamoedian ini njonja djanda jang bernasib malang brentiken peroesaha'annja, berdoea gadisnja hanja tima oentoeng.

Sembari oeroes harta-bandanja jang soedah ada dan tida abis dimakan, laorang liwatken hari hari denger sanget soenji dan tida kemaroek lagi sama laen kaoentoengan dari loewaran. Begitoe dengan begitoe, zonder terasa Boen Swie soedah masoek oesia anembelas taon.

Biar poen ia ada satoe gadis boeta, toch dalam itoe oesiah Boen Swie poenja ketjantikan tida oesah kalah sama gadis jang mana djoega. Potongan toeboehnja tjoekoeop denok dan pantes, paras moekanja bersinar rame dan menarik sekali, hingga boekan sedikit soedah membikin tersengsem hatinja pamoeda-pamoeda jang memandang dirinja. Itoelah brangkali djoega ada disebabkan dari itoe gadis tjantik poenja harta banda jang tida sedikit djoemblahnja, sebagaimana tida djarang terdapat antara, pergaoelan hidoep, bahoea kendati poen satoe gadis ada bertjatjat, kaloe berharta, toch tida soesah boeat bisa dapetken soewami. Tetapi bisa djadi djoega, jang itoe sakean pamoeda, betoel-betoel mersa ketarik sama ketjantikan jang sewadarnja dari itoe gadis jang bertjatjat.

Dari sebab itoe semoea, biar poen Boen Swie baroe beroesiah anembelas taon, toch orang jang lamar dirinja, boeat didjadien istri setjara wettig maoepoen djingeh atawa istri katiga, soedah tida kaitoeng djoemblahnja. Aken tetapi, sabegitoe djaoeh, Tjian-sie tay-tay jang setaoe ada bermata tinggi atawa barangkali sengadja tida maoe serahkan gadisnja dengan sembarangan pada orang jang kekaja'annja tida sebanding sama dirinja, scedah toelak itoe semoea lamaran dengan kasi alesan anaknja masih terlaloe moeda, padahal jang sabetoelnja adalah ia baroe maoe serahkan gadisnja itoe kaloe dapet lamaran dari saorang jang tjoekoeop hartawan. Ia tida taoe atawa sengadja tida maoe mengarti, bahoea orang-orang jang tjoekoeop hartawan atawa sedikitnja berimbang kekaja'annja — kaloe boeat kawin sama

anaknja setjara wettig, katjoeali sang tjinta se-djati oendjoek pengaroehnja—tida nanti ada jang kascedian mengambil istri saorang boeta, sedeng di dalem doenia tida kakoerangan gadis-gadis elok dan hartawan. Lantaran itoe, tida poen heran djikaloe sampe di oesiah sembilanbelas taon Boen Swie masih djoega belon dapet soewami atawa toendangan.

Djoestroe pada itoe taon djoega, iboenja Boen Swie dapet koendjoengannja satoe orang perantara'an dari anaknja Tjioe Kiedjin, Tjioe Lam Kang namanja, jang bermaksoed becat meminang dirinja Boen Swie.

Kim Tay-tay lantaran soedah mendapet kenjata'an, bahoea Lam Kang boekan sadja ada satoe sioetjay jang kekaja'annja amat sebanding dengan dirinja, tetapi djoega ada satoe „hauwliam”, hingga itoe orang toea prampoean jang bermata tinggi djadi girang sekali dan dengan lantast trima itoe lamaran.

Tapi Kim Tay-tay sabenernja tida taoe, bahoea itoe Tjioe Lam Kang poenja gelaran sioetjay boekan sewadjaranja alias hanja dapet dibeli, djadi itoe kamenteregan di loear hanja sebagai polesan dan malah soedah mempoenjai istri. Samentara ia poenja lamaran itoe terhadap pada dirinja Boen Swie jang bertjatjat, tjoema dari lantaran ketarik sama kekaja'annja itoe gadis, jang sesoenggoenja djoega bisa membikin banjak orang koerang pikir djadi mengiler. Lebih djaoeh ia ketahoei jang Boen Swie tida mempoenjai laen scedara lelaki atawa prampoean, maka djoega ia soedah kirim poelang istrinja pada orang toeanja, sedeng sebagaimana soedah ditoetoerken, satoe tjombang sigra dikirim boeat lamar dirinja itoe gadis boeta.

Karoean sadja tjomblangnja itoe manoesia pengeretan kaloearken kepandeannja bitjara di depannja Kim Tay-tay, jang maksoednja tida laen dari pada agoel-agoelken kekaja'an dan kainterannja itoe pamoeda jang ia asik wakilken.

Itoe semoea obrolan jang ebih berbisah dari oeler berbisah sendiri, telah dipertjaja abis-abisan oleh Kim Tay-tay, hingga sakoetika djoega lamarannja itoe orang she Tjioe lantast ditrima.

Begitoelaha tida lama kamoedian Boen Swie telah menikah pada Lam Kang, jang ternjata bisa sekali djalanken actie menjajang terhadap istrinja jang boeta itoe, hingga baek Boen Swie sendiri atawa poen iboenja djadi amat girang menampak itoe kelakoean jang mempoewasken dari soemi dan mantoenja masing-masing. Dengan laen perkatahan, Tjioe Lam Kang sanget tjinta istrinja, sebagaimana lajiknja satoe soemi terha-

JIMMY WALKER, burgemeester paling populair jang New York perna mempoenjai, baroe ini kembali dari Europa ka New York seabis liwatken vacantie. Dalem foto di atas orang liat ia bersama istrinja, bekas film-actrice Betty Compton selagi maoe berangkat dari lapangan terbang Croydon, Engeland.

dep istrinja jang tida bertjatjat, hingga tentoe sadja Boen Swie jang bermoea scedah poetoes pengharepan djadi amat bersoekoer dalem hatinja.

Tatkala doea taon kamoedian sadjek apa jang telah ditoetoerken di atas, tiba-tiba Kim Tay-tay terserang penjakit mendadak, jang achirnja membawa itoe njonja djanda ka lobang koeboer. Tapi waktoe njonja djanda itoe soedah merasa deket sampe adjalnja dan masih belon meninggalkan, ia telah pesen Lam Kang dengan wanti-wanti boeat djangan sia-siaken anaknja djikaloe ia meninggal.

„Akoe tjoema mempoenjai anak satoe-satoe-

nja, jalah Boen Swie, sebagaimana kaeo toeh soedah ketahoei," kata lebih djaoeh itoe njonja djanda Kim, "hingga kaloe akoe wafat Boen Swie djadi tida mempenjai laen andelan lagi selaennja kaeo, maka djoega akoe harep betoel soepaja kaeo djangan sia-siaken dirinja anakoe itoe jang boeta, agar ia tida sampe ngalamken hal-hal jang tida di'ingin-allas kasengsara'an, oleh kerna saorang-beeta sebagi ia tida nanti bisa mentjari sa-soeap nasi-sendirian."

Lam Kang beroelang-oelang menjanggoepin dengan roepa soenggoe-soenggoe.

Tapi siapa njana, sebagaimana pepatah ada bilang bahoea lidah tida bertoelang, betoel-betoel achirnja Lam Kang tida pegang djandjinja itoe jang dibriken waktoe Kim, Tay-tay ampir meninggal. Selandjoetnja boekan sadja ia tida perhatiken lagi istrinja itoe jang matanja lamoer, malah pakean dan makannja poen tida dibriken sebagimana moestinja lagi, hingga membikin orang jang masih mempenjai sedikit sadja perasahan prikamanoesiah mendjadi ngenes boekan maen, apa poela koetika kamoedian tida djarang. Lam Kang djatohken tangan memoekoel Boen Swie diberikoetin makian-makian jang sanget pedes maskipoen boeat kesalahan-kesalahan jang tida berarti. Lantaran demiklan, bahn tida tahan, achirnja Boen Swie merat dari roemahnja lapoenja soeami entah ka mana; tetapi kamoedian ia dapet lagi ditjari dan diadjak poelang dengan paksa oleh bebrapa orangnja itoe kaparat. Di sitoe Lam Kang hadjar istrinja beeta toeli dan toedoeh itoe istri telah merat lantaran soeka orang, satoe toedoehan jang sesoenggoenja sanget tida patoet dan tida beralesan. Soekoe djoega itoe waktoe kabetoelan ada bebrapa familie dari fihaknja Lam Kang jang telah manjegah itoe kaparat toeroen tangan lebih djaoeh, sebaliknya lantas prentah Boen Swie boeat teeken satoe soerat pertjerehan; hingga dengan begitoe, itoe prampoean lamoer jang bernasib malang tida oesah rasaken poekoel-poekoelan lebih heibat.

Boen Swie menoeeroet sadja, satelah teeken soerat pertjerehan, ia sigra berlaloe dari roemahnja itoe soeami kedjam.

Tentoe sadja satoe prampoean moeda hermata lamoer sebagi Boen Swie, jang saemoer hidoepnja boleh dibilang belon pernah hadepken kadjengkelan dan kasoekeeran sebagi itoe, ada amat pepat pikirannja koetika ngalamken itoe kedjadian, apa lagi itoe waktoe ia soedah tida mempenja roemah lagi dan tida mengatahoel ka mana ia haroes madjoeken penasarannja soepaja

merdjadi poewas lebih-lebih membikin ia poenja pikiran djadi koesoet dan bingoeng, hingga sadjek itoe ampir saban hari dan malem ia menangis teroes-teroesan dengan sedi sekali.

Kabetoelan pada soeatoe hari ada satoe orang toekang tenoeng jang liat Boen Swie menangis begitoe matjem, telah ketarik hatinja dan dengan sigra minta keterangan sebabnja ia itoe begitoe berdoeka. Koetika soedah dikasi taoe, itoe orang toea toekang tenoeng djadi merasa goesar sekali tetapi sebab ia tjoema ada saorang toea jang tida banjak kabisahannja, maka djoega ia tida bisa toeloeng apa-apa selaennja lantas adjak Boen Swie poelang ka roemahnja.

Di sini perloe diterangkan, bahoea itoe toekang terpoeng poen matanja ada lamoer.

Sesampenja di roemah, itoe orang toea jang welas-asih sigra angkat Boen Swie djadi anaknja, denger sateroesnja adjarken padanja prihal ilmoe meliat-liatin orang poenja peroentoengan, hingga dari itoe kepandean Boen Swie bisa djoega mentjari penghidoepan dengan tenaga sendiri kendati poen dengan soesah pajah.

Di sini roepanja sang nasib beroentoeng dan tjilaka ada maenken rol penting.

Koetika penghidoepannja moelal mendingan, tida oesah sampe ngalamken kerdj'aan mengemis, koenjoeng-koenjoeng itoe orang toea toekang tenoeng jang toeloeng dirinja telah wafat lantaran sakit toea, hingga sateroesnja Boen Swie moesti hidoep poela sabatang karang. Mending ia sekarang soedah mempenjai andelan boeat penghidoepannja, itoe kepandean meliat-liatin, hingga ia boleh troesah terlaloe pikirkan dari mana sabentar sore dapet nasi atawa besoknja, dengan traesah mengandel sama tenaganja laen orang. Tapi roepa-roepanja sang nasib tjilaka masih belon maoe berlaloe djaoeh dari dirinja, ternjata dari hal-hal berikoetnja jang pembatja nanti dapet taoe.

Koetika soedah berselang bebrapa hari dari Swie sendiri terserang-penjakit demem malaria Swie sendiri terserang penakit demem malaria jang semangkin hari semangkin heibat, hingga lapgenja keada'an diri jang teroes meneroes katedjang kasoesahan djadi tambah poetjet dan perok. Selaennja itoe, saorang miskin jang hidoep sebatang karang dan katedjang penjakit sebagi ia, sasoeatoe orang bisa bajangkan sendiri brapa ada kasoesahan hatinja, hingga kita boleh traesah menerangkan terlebih djaoeh.

Serbah soesah adalah keadahannja Boen Swie itoe waktoe, dirinja katedjang penjakit djoestroe dalem keadahan koedroet dan miskin serta ter-

sia-sia dari soeamnja jang kedjam dan boeas, hingga di depan matanja berbajang bahoea kaloe tida mati lantaran penjakit, tentoe bakal mati sebab kalaparan; jang mana boekannja tida bisa terdjadi djikaloe orang sedeng hadepken itoe kedadian sebagai Boen Swie, hingga lantaran itoe ia djadi amat bingoeng itoe waktoe bahoea dari mana Boen Swie tinggal dan merasa kasian padanja, telah briken barang hidangan saperloenja dengan bergilirin, sebab boeat oewang marika boen ada soesah sekali. Achirnja antara marika ada jang voorstel soepaja Boen Swie mentjoba minta perteloengannja iapoenja bekas soemi, barangkali itoe soemi bekas kendati poen tida inget sama katjintahannja soemi-istri antara bebrapa taon lamanja, toch bisa inget sama iapoenja harta banda jang sama sekali berada di tangannja itoe lelaki pengeretan, Pingga ia djadi dapat oewang boeat berobat.

Lantaran soedah tida ada laen djalan jang

lebih sampoerna, terpaksa Boen Swie toeroet itoe pikiran dan dengan sigra koendjoengin roemahnja Tjioe Lam Kang, katemoeken itoe bekas soemi dan oetaraken maksoed kedatangannja sebagai mana adjarannja itoe satoe tetangga.

Tapi sebaliknja dari merasa kasian pada itoe bekas istri jang antero hartanja ia telah rampas, Lam Kang telah maki-maki itoe bekas istri dengan perkata'an-perkata'an jang sanget membikin sakit hatinja Boen Swie. Malah kamoedian itoe lelaki kedjam kaloearken kaboeasannja lebih djaoeh, dengan prentah bebrapa bcedjangnja goesoer Boen Swie kaloear dan teroes anterken samped di loear pasar Tjitjioe, hal mana membikin itoe prampcean apes djadi amat maloe, goesar dan djengkel teradoek satoe, hingga boeat sakoetika lamanja ia bengong sadja seperti orang mati. Kamoedian ia menangis sedi sekali.

„Lantaran bebrapa hari kamarihini akoe mendapat sakit sahingga pentjariankece djadi man-

PAMANDANGAN JANG TIDA DJARANG TERTAMPAK. — „Ikan-ikan terbang”, jang bernang melawan aer deres, sembari lompat-lompat di moeka aer.

dek," kata itoe djanda moeda jang apes dalem tangisannja dengan soera memloehken hati. „Lantaran akoe soedah kapoatoesan daja dari mana moesti dapet oewang, maka maski amat maloe poen akoe kepaksa koendjoengin djoega Lam Kang boeat minta pertoeoengannja; tapi siapa njana itoe manoesia ada amat botjeng dan kedjam sekali, hingga boekan sadja akoe tida mendapet oewang, malah dapet ini perlakoean jang sanget menjakitin hati”

Begitoelah sembari menangis Boen Swie sembari sesambat dan oengkat-oengkat halnja ia-poenja diri dan harta-banda jang ais di-eret oleh Lam Kang, hingga soedah menarik perhatiannja satoe pembela keadilan jang kabetoelan liwat di sitoe, Thio Djin Liong namanja, di dalem hati siapa lantas timboel doega'an bahoea itoe prampoean moeda tentoe sedeng hadepken soeatoe perkara penasaran besar. Lantaran berpikir begitoe, maka djoega koetika Boen Swie bertindak masoek ka roemahnja, Thio Djin Liong sigra memboentoetin. Di sitoe ini pendekar keadilan denger perkatahan bcedjangnja Lam Kang jang menganterin Boen Swie, katanja.

„Kaoe baek-baeklah diam di dalem, kita maue poelang doeloe boeat mengambil kontji dan merapportken pada „pembesar negri”.

Lantas itoe sakean boedak pada oerlajoe dengan tjepet.

Thio Djin Liong sigra masoek, hingga Boen Swie jang merasa kedatengannja itoe orang laloe menanja, bahoea siapa ia itoe. Djin Liong djawab hendak meliat-liatin perantoengannja koetika meliat merk pertandahan di pager dindin.

„Berapa toean poenja oemcer dan di waktoe kapan dilahirkennja?” menanja Boen Swie dengan sedikit girang, kerna taoe bakal ada oewang masoek ka sakoenja.

Thio Djin Liong djawab saperloenja. Boen Swie laloe tekoek-tekoek djarinja selakoe mengitoeng-itoengin, kamoedian ia toeloerken hasilnja itoe itoengan, jang di sini kita tida oesah toeroenken sebab koerang perloe. Lantas Djin Liong serahkan tiga tail oewang perak pada Boen Swie sembari berkata:

„Kaoe trimalah ini oewang boeat kaoe poenja ongkos kaperloean hari-hari.”

„Mengapa tetamoekoe berlakoe begitoe moerah hati dengan beriken oewang demikian banjak?” Boen Swie balesin dengan hati terkedjoet.

„Tida apa, teroetama sinshe lagi sakit sehingga amat perloe sama oewang goena dipake berobat. Tjoema akoe kaplugin taoe, itoe orang-

orang jang baroesan anterin sinshe poelang sabetoelnja siapa dan ada perhoeboengan apa sama sinshe? Lebih djaoeh sinshe menangis begitoe sedi ada dari sebab apa? Tjobalah tjeritaken padakoe, barangkali sadja sedikitnja akoe bisa menoeloeng.”

Mendenger itoe pertanja'an, dengan lantas kasedihannja Boen Swie timboel poela, hingga sakoetika djoega ia menangis lagi jengen amat sedi. Kamoedian dengan soera di tenggorokan dan terpoetoes-poetoes ia toetoerken prihal dirinja, jang mana membikin Djin Liong djadi goesa. boekan maen, hingga dari idoengnja sampe lakšana mengkedoesken api.

Di kolong langit ada itoe matjem manoesia jang tida mengenal orang poenja boedi dan pri-kamanoesian? Soenggoe tida dinjana!” berseroeh Djin Liong dalem kagoesarrannja. „Tapi mengapa kaoe tida tjoba madjoeken dakwaan pada pembesar negri?”

„Och, itoelah ada boeat pertjoema-tjoema, djawab Boen Swie dengan perasahan menjesei, „sebab ambtenaar-ambtenaar negri ini waktoe kebanjakan ada satoe kwaliteit dengan Tjioe Lan Kang si kaparat dan pengeretan, soeka memeres orang jang soesah dan sebaliknja menerima sogokan dari jang hartawan, hingga akoe jang miskin tentoe sadja tida nanti diladenin oleh marika. Lantaran itoe akoe tida tjoba mendakwa.”

Djin Liong beroelang-oelang manggoet, kamoedian ia kaloearken dari sakoenja sadjoemblah oewang dari doea-ratoes tail perak, diserahkan pada Boen Swie sambil bilang:

„Ini oewang kaoe boleh trima boeat sebagai kaoe poenja bekas saemoer hidoep, sedeng kaoe poenja sakit-hati, dengan lantas akoe toeloeng balesken.”

Boen Swie trima itoe oewang sambil mengoetjap riboe-riboe trima kasih.

„Tapi kaoe haroes menjingkir dari sini, soepaja kaoe tida karembet dalem perkara jang akoe hendak lakoeken,” kata lebih djaoeh Thio Djin Liong.

Boen Swie beroelang-oelang manggoetken kapala sambil membenerken. Kamoedian ia kasih taoe dimana ada terletak roemahnja Tjioe Lam Kang, sarelah mana ia lantas ringkesken pakeannja jang perloe dan dengan itoe oewang pengasih Djin Liong ia lekas menjingkir ka laen tempat.

Besoknja pagi sa'antero kota Tjitjioe djadi gemper dengan omongan-omongan jang menjeritaken tentang terboenoehnja Tjioe Lam Kang, itoe anak dagi Tjioe Kledjin, setjara aneh dan gaib sekali, lantaran semalemnja ternjata jang

HOE YONG TAN KIAM

(Samboengan Hoe Yong Kiam)

Menoeroet tjeritanja:

SILING FUNG

Ditoetoerken oleh:

JE KADE

17

„Akoë koeatir,” saeot Thia-sie sambil bertjoeroeran aer mata, „sesoedahnja kouwnio pergi, ia-orang dateng lagi.”

„Bener, kae ada bener,” saeot Soan Tjoe sambil manggoet. „Tapi di tempat laen apa kae-orang ada poenja familie?”

„Ada, tapi ia saorang miskin sekali,” menjaeot Pit-boh, „jalah akoë poenja soedara lelaki, Yoe Hin namanja, jang tinggal dalem district Kie-koan dan djadi koeli toekang pikoel di dalem kota.”

„Tida apa,” saeot Soan Tjoe dengan manis boedi, „besok akoë boleh anter kae-orang sampe di Kie-koan.”

„Ja, tapi” kata Thia-sie sambil mengelah napas pandjang. „Ia poenja penghidoepan

soedah kliwat melarat, hingga kalce kita dateng menggretjok, apa boekan djadi menambahan ia-poenja pikoelan jang terlebih berat? Sedeng kita poenja keadahan toch kae-taoë sendiri.”

„Boeat itoe kae orang djangan pikir apa-apa, akoë masih ada poenja sedikit oewang, jang bisa digoenaken oleh kae-orang dalem peroesahan ketjil-ketjil.”

Kembali Pit-kee Poo-sie hendak berloetoet di depan si nona, boeat njataken marika poenja perasahan trima kasih jang sanget besar. Tapi ten-toe sadja Soan Tjoe tida idjinken marika berboeat demikian.

Itoe malem si nona menginep di roemahnja itoe familie melarat, sampe pagi korang bisa tidoer dengan senang, oleh kerna Oey Toa dan kambrat-kambratnja tida brani dateng mentjari per-kara-poela.

Besok paginja Soan Tjoe prentah Pit-kee Poo-sie benaken marika poenja pakean, jang ternyata tida ada sebrapa, hingga doea boengkoesan ketjil poen masih kosong. Sesoedah itoe si nona kaloearken sedikit cerak antjoer, seranken pada Pit-boh boeat dibeliken sedikit koewe-koewe. Satelah ini orang-toea berlaloe, Soan Tjoe minta sedikit roempot pada Thia-sie, boeat piara kaldenja sedeng boeroengnja poen sigra dikasi makan.

Tida lama Pit-boh balik dengan koewe-koewe jang ia beli, maka bersama marika sigra tangsel peroet. Sesoeda itoe si nona toeloengin Pit-boh naek pada rapoenja kalde boeloe idjo, sedeng ia bersama Thia-sie serta anaknja ini njonja djanda jang di-empc mengikoetin dari belakang. Begitoe marika bikin perdjalanan ka djeroesan Kie-koan. Tapi satelah berdjalan bebrapa djam lamanja, Pit-boh toeroen dari toenggannja Soan Tjoe, sebaliknja Thia-sie dan anaknja jang sekarang naekin itoe binatang, sedeng si orang-toea dan Soan Tjoe djalan mengikoetin. Demikian Pit-kee Poo-sie toenggang itoe kalde dengan bergantian, kerna Soan Tjoe telah atoeer begitoe. Ini gadis djalan kali

itoe pamoeda ada tidoer di pembaringan dengan baik-baik, kenapa di hari jang berikoetnja zonder lantaran kepalanja telah terpliah dari toeboehnja. Boeat itoe, di atas medja orang tjoema bisa katemoeken satangke boengah bwee, jang roepanja sengadja ditinggalken oleh si pemboenoeh sebagai pertanda'an.

Pembatja tentoe soedah bisa doega siapa adanja itoe pemboenoeh, jang sabonernja boekan laen orang dari pada Thio Djin Lfong, itoe pembela keadilan, hingga lantaran ia Boen Swie poenja penasaran besar djadi terbales impas. Tapi toch, biar poen begitoe, itoe prampoean moeda moest djadi djanda sedari masih moeda-moeda, lantaran tjoema disebabken dari iboenja poenja memandang tinggi sama kekajahan, hingga soedah menarik hatinja Lam Kang jang ternyata ada satoe pengeret besar, djalanken rolnja sampe kedjadian itoe hal-hal jang diseboetken. Semoea lantaran iboenja Boen Swie, jang tida pikir lagi anaknja ada bertjatjat, telah pandjang harta doenia lebih berharga dari pada djedjaka-djedjaka miskin tapi hatinja soetji dan djoedjoer.

teroes sampe di Kie-koan, lantaran ia soedah biasa bikin perdjalanan.

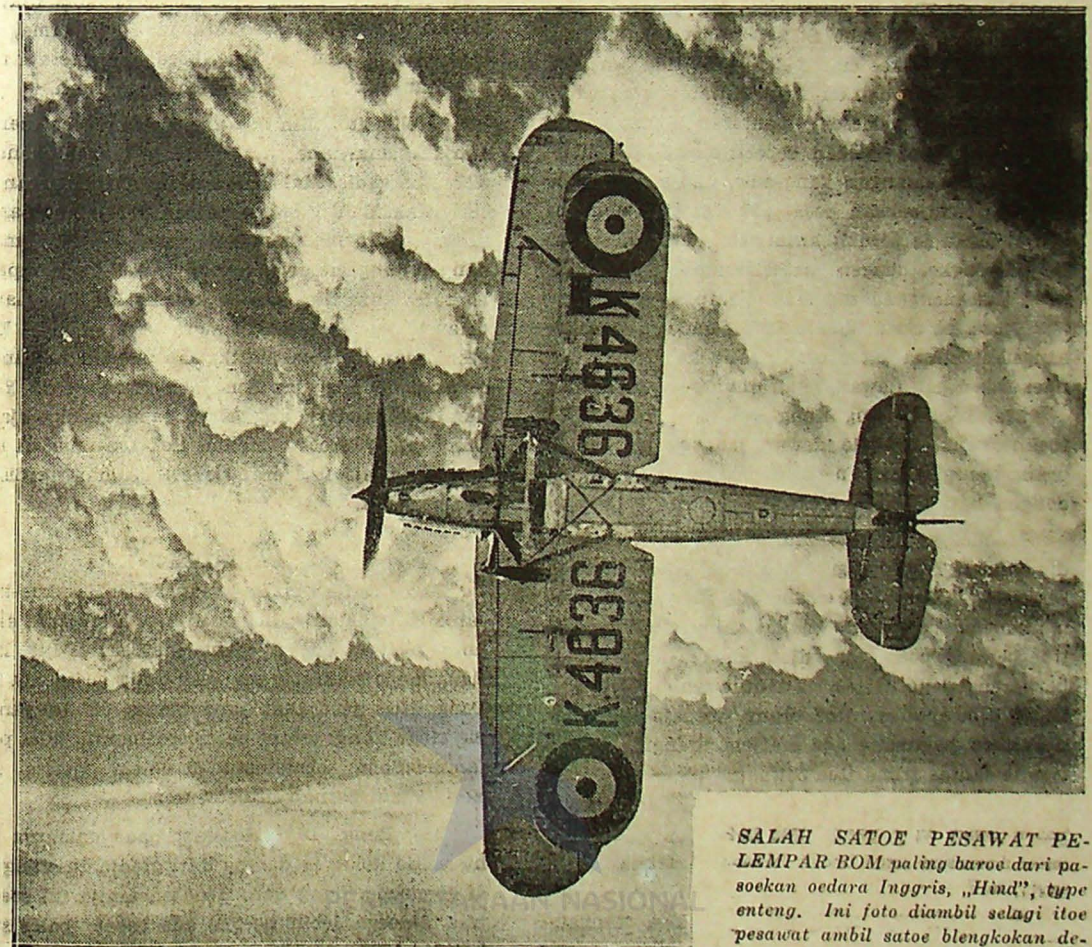
Pada soeatoe hari dengan tida koerang soeatoe apa laorang sampe di tempat jang ditoedjoe, marika lantas tjari roemahnja Yoe Hin, itoe soedara lelaki dari Pit-boh, jang bisa dikatemoeken dengan gampang.

Manampak paras moeka jang baek dari Yoe Hin, Soan Tjoe merasa legahan hatinja; ia serahkan sapoeloeh tail oewang perak pada itoe orang she. Yoe, sedeng pada Pit-boh ia trimaken doea-poeloeh tail. Lantas bersama-sama Yoe Hin, Pit-kee Po-sie berloetoet di depan si nona, jang sebaliknja merasa djengah dan dengan sigra larang marika berboeat demikian. Kamoedian, satelah mengaso sabentaran, Soan Tjoe permisi pada marika dan sigra teroesken perdjalanannja ka Kay-hong-hoe.

Lo Soan Tjoe bisa sampe di Kay-hong dengan selamat dan tjepet, oleh kerna di djalanan ia tida tampak poela laen-laen halangan. Tapi boeat

iapoenja kaheranan, ia dapetken roemahnja Sie Goat Yong terkoentji dari loear, waktoe ia tjari katerangan pada tetangga di sitoe, ia baroe taoe bahoea penglisinja roemah itoe telah pindah ka laen tempat. Kapan ditegesin ka mana pindahnja, itoe tetangga tida bisa berihken katerangan-katerangan jang memoewasken, hingga Soan Tjoe merasa djengkel sekali. Ia teroetama amat masgoel jang itoe waktoe soedah tida poenja oewang sekali, lantaran selagi toedjoe Kay-hong ia soedah pake abis. Sebab itoe ia terpaksa hampirken tempat jang rame dari itoe kota, di sitoe ia boeka kalangan dan setjara merendah, ia toetoerken maksoednja boeat djoel silat goena dapet sedikit ongkos.

Ternjata pertoeondjoekan dari si nona telah menarik hati penonton boekan sedikit, ka satoe la satoe prampoean moeda jang djarang bisa pertoeondjoekan kepandeanja, ka doea kepandeanja itoe sesoenggoehnja ada loear biasa, dan ka tiga pembitjarahannja menoerocet atoeran serta

SALAH SATOE PESAWAT PELEMPAR BOM paling baroe dari pa-soekan oedara Inggris, „Hind”, type enteng. Ini foto diambil selagi itoe pesawat ambil satoe blengkakan dengan miring.

selaloe merendah. Dari itoe, dengan sabentaran sadja ia soedah bisa koempoel banjak oewang, jang waktoe di'toeng ada berdjoemblah sabelas tlauw, jang ia anggep ada tjoekeop boeat ongkos, maka itoe pertoeendjoekan ia sigra brentiken.

Baroe sadja penonton pada berlaloe dan si nona tjemplak kaldenja, atawa satoe orang jang berpakean sebagai boedjang tjegat ia dengan mendadakan.

„Kouwnio, toenggoe doeloe,” demikian boedjang itoe berkata. „Ako poenja kongtjoe jang tadi menjaksiken kouwnio poenja pertoeendjoekan jang sanget mengagoemken, tapi sebab kabetoelan tida bawa oewang barang sakeping, maka ia boeboeroe balik poelang ambil oewang dan prentah akoe menganterin ka mari.....”

Barbareng itoe boedjang kaloearken dari sa-koenja satoe oewang mas jang berharga limapoe-loeh tail perak, dipersembahkan pada si nona dengan kadoea tangannja.

„Tapi siapa adanja kae poenja kongtjoe itoe?” Soan Tjoe menegesin.

„Ia ada orang she Siang nama Wan, alias Tjloe Hoan. Akoe harep kouwnio tida merasa tjoeeriga apa-apa dan trima ini oewang, kerna madjikankoe ada memesen: „Lantaran meliat kouwnio poenja roepa boekan seperti orang jang menjtjari dalem kalangan kang-ouw, hanja sewaktoe kasi pertoeendjoekkan boeat sakedar tjari ongkos sadja, maka ia soedah kirim ini oewang, boeat bantoe ongkos dengan satoeloesnja hati, sedikit poen tida mengandoeng maksoed apa-apa.”

Djoestroe Soan Tjoe masih berada dalem kangsangian, atawa satoe orang jang kabetoelan denger itoe soeal-djawab, telah nimbroeng berkata:

„Ja, bener, Siang Kongtjoe itoe ada satoe toean oewang jang dermawan, jang banjak bantoe orang-orang soesah, maka trimalah itoe oewang dengan hati tentrem, kouwnio.”

Mendenger perkatahannja itoe orang, diamdiam Soan Tjoe manggoetken kapala. Ia pertjaja sekarang, bahoea itoe orang she Siang tida mengandoeng maksoed djahat, hingga ditrimanja itoe oewang poen tida djadi kenapa-napa. Tapi barbareng dengan itoe, ia lantas ambil poetoesan boeat djoempahkan itoe orang, soepaja bisa menjaksiken bagaimana ada matjem orangnja. Maka itoe ia lantas trima itoe oewang.

„Di mana kae poenja kongtjoe sekarang?” tanja Soan Tjoe pada itoe boedjang. „Hajolah kae anterken akoe boeat hatoeerken trima kasih padanja.”

Itoe boedjang gojang-gojang kadoea tangannja.

„Kongtjoe telah pesen dan larang akoe kasi taoe iapoenja she dan nama,” kata ia kamoedian, „sebab ia tida soeka kouwnio mendapat taoe, djangan lagi boeat katemoe.”

Bareng dengan abisnja itoe oetjapan, boedjang terseboet sigra sadja lari pergi laksana terbang, hingga Soan Tjoe djadi melongo.

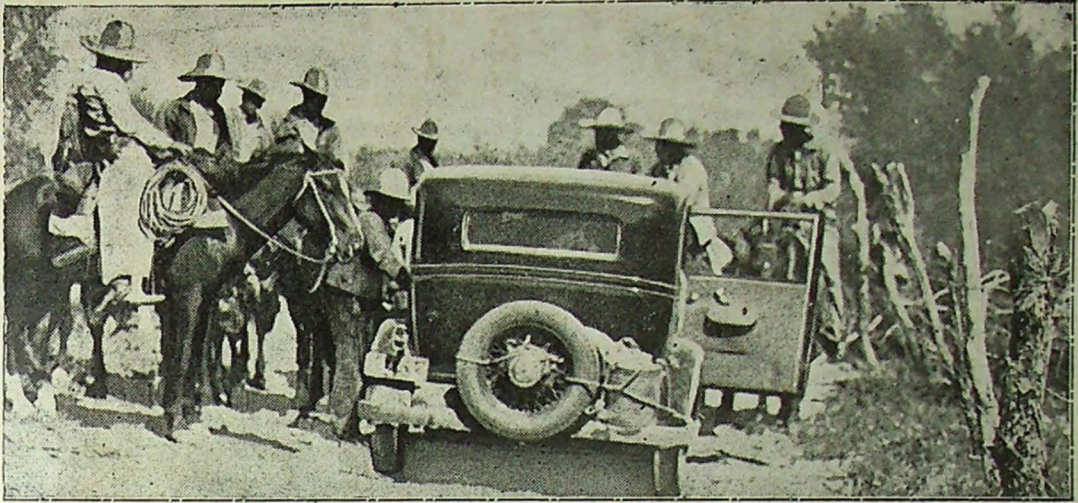
Soan Tjoe ingetin betoel-betoel itoe tiga hoe-roef Siang Tjloe Hoan, satelah itoe ia tjemplak kaldenja dan teroesken poela perdjalanannja. Sekarang ia merasa senang betoel-betoel, lantaran dengan itoe sadjoemblah oewang ia tida takoet kapoetoesan ongkos lagi. Maka lantaran hatinja senang, iapoenja kalde poen dilariken terlebih keras. Achirnja, zonder dinjana, ia berpapasan dengan orang jang ditjari, ialah Sie Goat Yong dan Song Gin Pin, malah brikoet Song Thay Tjoan, Beng Kie dan Ie Siok Djie, maka di sitoe iaorang saling toetoerken masing-masing poenja pengalamman. Kamoedian atas pertanjahan dari Soan Tjoe pada Goat Yong, apa ia ini kenal satoe orang jang bernama Siang Tjloe Hoan, si nona djawab bahoea namanja ia soedah kenal sedari lama, sebagai soeatoe koentjoe jang boediman, tetapi meliat orangnja ia menjataken belor pernah.

Satelah itoe Gin Pin minta Soan Tjoe toeroet marika sama-sama, jang ditrima dengan senang oleh itoe gadis. Maka begitoelah marika beranem, tiga ielaki dan tiga prampoean berdjalan sama-sama, separo memaen dan meliat segala pemandangan jang merawankeñ hati. Tatkala sampe di daerah Sanse, Hoan-in-ke k Beng Kie dan Lauw-thian-kieng Ie Siok Djie sigra kasi selamet berpisah, dan berdoea marika lantas berlaloe hingga sekarang katinggalan Song Thay Tjoan, Goat Yong dan doea soedara angkatnja, jang masih djalan sama-sama, teroes sampe di Hek-kee-tiam, di mana roemahnja itoe orang she Song dan gadisnja ada terletak.

FATSAL X.

Baroe sadja marika mengaso di Hek-kee-tiam satoe hari lamanja, atawa di hari brikoetnja satoe hoosiang toea dateng mengoendjoengin. Ini hoosiang kolot boekan siapa dari pada goeroenja Boe Tong, itoe pendjahat jang binasa di tangannja Sie Goat Yong, tetapi permoesoehannja ada pada familie Song, sebagaimana di dalem tjerita Hoe Yong Kiam pernah ditoetoerken.

Tie Beng Tay Hoosiang ada namanja itoe hweashio kolot, ia dateng dari grédja In Yang Sie di goenoeng Siang San. Kedatengannja ini soedah bisa didoea lebih doeloe, ada boeat bales sakti hatinja iapoenja moerid, jang tempo hari seabis-

BAROE-BAROE INI ada diwartaken bahoera satoe panerbit Amerikaan Norceros dan 5 bankiers Amerikaan jang terkenal telah ditangkep bandiet selagi memboeroe di provincie Sonora, Mexico, tapi belakangan kanjanta'an marika tjoema ditahan oleh orang-orang tani jang terbitken peroesoehan dan tjoema ingin ambil marika poenja senapan dan munitie, Norceros soeda berhasil ambil foto di atas selagi ditahan oleh itoe orang-orang tani.

nja dibikin loeka oleh sie Goat Yong, sabelonnja mati, kabatoelan berdjoempah dengan satoe tauwto (iman) pelantjongan, pada siapa ia minta toeloeng boeat disampeken pada goeroenja tentang lapoenja kematian dan permoesoehan, agar itoe goeroe toeroen goenoeng dan iakoeken pembalesan. Itoe iman meloeloesken, ia sigra berangkat ka Siong San, tapi di sana ia tida bisa djoempahkan Tie Beng Hoosiang, lantaran itoe kapala goendoel lagi berpergian, maka si taouwto hanja tinggalken sapotong soerat, jang tjoekoep teges menoe-toerken itoe kedjadian heibat terhadap Boe Tong.

Tempo Tie Beng Hoosiang poelang dan dapet batja itoe soerat, ia djadi goesar boekan maen, apa lagi ia memang ada saorang brangasan kendati poen oesiahnja soedah toea. Lantaran itoe, tida tempo lagi ia sigra toeroen goenoeng, teroes menoejdje ka Hek-kee-tiam tjari roemahnja Song Thay Tjoan, jang satelah katemoe, ia lantas sadja hendak merobos masoek kaloe tida ada penjaga pintoe jang menjegat.

„Loo-soehoe dari mana dan mae tjari siapa?”
tanja itoe pengawal pintoe.

„Akoek dateng dari In Yang Sie di Siong San, hendak katemoeken kae poenja madjikan.”

„Baek, toenggoelah sabentar,” djawab si pengawal seraja lantas masoek, kasi taoe kedatengannja itoe hoosiang pada lapoenja madjikan.

Mendenger bahoera jang dateng ada satoe hoosiang dari Siong San, Song Thay Tjoan mengarti

itoe orang soetji moestinja boekan bangsa sembarangan, maka ia tjepet kaloe ar boeat menjamboet. Di loear ia saksiken, tetamoenja itoe ada satoe kapala goendoel jang soedah tinggi oesiahnja ramboet dan alisnja soedah poetih semoea, tapi paras moekanja masih seger dan merah seperti api, matanja bersinar mengkredep, toeboehnja kekar serta gagah, sedikit poen tida menjata-taken jang lapoenja oesiah soedah tida sebanding lagi dengan romannja. Toeboehnja tertoeptoep djoeba pertapahan jang memake soelaman soekor gang, pinggangnja teriket dengan angkin merah, kakinja terboengkoes sama sepatoe pertapahan koening, tangannja menjekal toengket pendek jang terbikin dari besi wadja. Iapoenja tampang moeka ada mengoendjoekken paras kagoesaran.

Song Tay Tjoan tida kenal atawa tida inget siapa adanja itoe hoosiang kolot, maka sembari bersenjoem ia madjoe menjamboet dan kata:

„Ma'afilah soehoe, bahoera akoe soedah tida menjamboet atas loo-soehoe poenja kedatengan jang dari djaoeh.”

Tie Beng tida lantas menjae, ia impleng dengan perdata toeboehnja Song Tay Tjoan, kamoe-dian ia menanja:

„Apatah kae jang diseboet Song Boesoe, Song Tay Tjoan?”

Song Tay Tjoan merasa itoe hoosiang berlakoe kasar, tapi seperti pertama ia mesem teroes dan membenerken pertanjahannja itoe hweeshlo kolot.

Kamoedian ia silahkan tetamoenja masoek dan doedoek di roewangan pertengahan.

Di laen fihak Sie Goat Yong, Song Gin Pin dan Lo Soan Tjoe mengintip dari seblah belakangnja itoe roewangan.

Song Tay Tjoan perlakoeken tetamoenja dengan hormat sekali, tetapi si tetamoe itoe roepanja tida taro endah padanja.

„Bolehlah akoe mendapat taoe loo-soehoe poenja nama dan gelaran?” achirnja Tay menanja.

„Akoelah Tie Beng Hoosiang,” djawab jang ditanja, „samentara moeridkoe ada Boe Tong, jang setaoe telah bikin kadosahan apa terhadap kie-soe, hingga ia sampe dibinasaken. Lantaran itoe, kedatengankoe ini bermaksoed minta pengadjaran pada kiesoek sekalian.”

Song Tay Tjoan diam-diam merasa sanget kaget, mendengar itoe omongan, begitoe itoe tiga gadis jang mengintip di belakang.

„Harep soehoe djangan terboeroe napsoe,” kata Thay Tjoan achirnja, „dan djangan sampe djadi salah mengarti sabelon denger doedoek perkara jang betoel.”

Lantas Thay Tjoan toetoerken segala hal-hal jang telah terdjadi berhoehoeng dengan kematiannya Boe Tong.

Tie Beng Hoosiang tertawa bergelak-gelak salelah denger abis itoe pernoetoeran.

„Ja, lantaran Boe Tong soedah mati maka koe bisa kata begitoe,” kata Tie Beng Hoosiang, „Tioba ia masi bernjawa, nistjaja koe poeter lagi omonganmoe. Tapi soedalah, akoe poenja kadatengangan pceen boekan beroending sama koe, hanja boeat oedji masing masing poenja ilmoe kepandean.”

Thay Tjoan tida bisa kata apa-apa, dengan terpaksa ia loeloesken kahendaknja itoe kapala kalde, maka bersama-sama marika sigra hampirken pelataran, di mana laorang lantas saling serang dengan seroe.

Koetika nona, Sie, Song dan Lo, poen sigra kalcear boeat menjaksiken atawa kaloe perloe brikembantoean.

Teinjata si hoosiang kolot ada amat lihay, hingga pelahan dengan pelahan tapi tentoe Thay Tjoan kena terdesek. Itoe dillat teges oleh Song Gin Pin, hingga ini gadis jang koeatir ajahnja da-

pet tjilaka, sigra njeboer antara marika, brikenserangan-serangan jang seroeh pada sikapala le-nang, siapa maski dikroeboetin, toch kaliatannja masih berada di fihak lebih oenggoel, hal mana Goat Yong naek darah, ini gadis poen sigra madjoe membantoein.

„Soendel, apatah koe orang doea-doeanja ada anaknja si orang she Song?” tegor Tie Beng Hoosiang pada doea gadis kita.

„Akoelah Sie Goat Yong, jang boenoe koe poenja moerid, gladak!” membaes si nona dengan sengit.

„Bagoes!” berseroeh si kapala kalde, jang lantas robah iapoenja tjara bersilat, hingga kaloe takti bisa dioepamakan sebagai roda kreta tjepetnja, adalaha sekarang sama djoega roda auto jang dilarikan keras. Tjoema tertampak sadja satoe boenderran poelih, tapi orangnja tida ketaoean di mana.

Lantaran begitoe, koetika Thay Tjoan sedikit meleng, kepeleunnja si kaparat sigra berkenalan dengan toeboehnja, hingga toeboeh itoe lantas itoe djato toeboeh. Ampir dalem sa'at itoe djoega, Song Gin Pin kaliatan merat dengan mendapat loeka, sedeng Goat Yong katandang djoengkir balik. Tie Beng madjoe boeat ambil djiwanja itoe gadis, soekoer Soan Tjoe kaboeroe dateng sambil membentak:

Berbareng dengan abisnja itoe perkatahan, Soan Tjoe endjot tangannja, dari mana kaliatan mentjelat dengan berbareng toedjoeh batang sioetjhie, menoejdjoepada toeboehnja Tie Beng Hoosiang, jang kendati ada tjoekoep sebet dan bisa liwatken anem antaranja, toch jang satoe mengenaken djoega iapoenja mata kiri, hingga mata itoe djadi boeta. Soan Tjoe goenaken ini koetika baek, lantas madjoe menerdjang dengan tipoe silat „klehoo-liang-in” serangan mana telah berhasil bagoes, hingga si kapala goendoel sampe djoengkir balik. Koetika si nona hendak madjoe lagi boeat abisken djiwanja kapala goendoel, atawa si kapala goendoel itoe scedah keboeroeh bangoen dengan meringis, dan sigra sadja poengtoet iapoenja toengket, toedingken itoe pada Soan Tjoe seraja mengan-tjem:

(Ada samboengannja).